

bb 71. /huszonöt év alatt... folyt./- szb

a munkabizottság kezdeményezésére azonban már elkészült a fővárosi rendelettervezet a levegő tisztaságának biztosításáról és megfelelő végrehajtása esetén budapest levegőjét 10-12 év múlva már nem szennyezik majd a helytelenül - tehát párhuzamosan - elégetett tüzelőanyagok égéstermékei, a közegészségügyi és járványügyi állomás által kiadott tüzelési tájékoztatókat szeptembertől az iskolákban is tanítani fogják, a magyar vöröskereszt pedig felajánlotta saját hálózatának részvételét az oktatómunkában, fejezte be tájékoztatását remniczky károly.

ezután a jelenlevők részletesen megtárgyalták azokat a kérdéseket, amelyek a levegő szennyezettségével kapcsolatosan a tudományos és a gyakorlati élet legkülönbözőbb területein felmerülnek. /mti/

21,20 22¹⁰

- v é g e -

- 52 -

NE

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1961. május 16.

bb 1. ezerkötyszáz fiatal lép színpadra angyalföldön a kulturális szemle kerületi bemutatóin - kerületek közötti szellemi verseny a fém munkás művelődési otthonban

i lv/tm-lm sr

1961. május 16.

angyalföldön megkezdődtek a kerületi kulturális szemle ideai bemutatói. az üzemekben, hivatalokban, a kisz alapszervezetekben több mint kétezer fiatal nevezett be a kulturális szemle különböző ágaiba. az elődöntőkön 19 színjátszócsoporthoz, 13 énekkarhoz, 16 zenekarhoz, 18 népi táncsoport, 30 szavató és 5 irodalmi kör versenyzett az elsőbbségért. ezeken mintegy 1.200-ra tehető azoknak a száma, akik az átlagosnál magasabb teljesítményt nyújtottak, s így bekerültek a kerületi döntőbe.

a kerületi bemutatókat a nagyüzemek művelődési otthonaiban tartották, illetve tartják. a megnyitót a józsef attila művelődési házban rendezték. az énekkarok a ganz daru- és kazán-gyárban mutatkoztak be. az elzett vasúrgyár dísztermében a „döntsd a tőkét”, című irodalmi esten a szavatók léptek színpadra.

a színjátszók május 17-én a transzformátor és villamos-készülékek gyára dísztermében tartják bemutatóikat, amelyen fellépnek a 16. sz. autóközlekedési vállalat, a kender-jutagyár, és a magyar felvonógyár színjátszó csoportjai. a tánczenei estre május 20-án, a mátyás laktanyában kerül majd sor. közreműködnek az autóvillamossági vállalat, a 16. sz. autóközlekedési vállalat és a láng gépgyár tánc-, illetve esztrád-zenekarai. a szemle kiemelkedő eseménye lesz május 21-én a fém munkás művelődési otthonban „ki a legény a gáton”, című szellemi verseny, amelyen a józsefváros, kőbánya, a csepel vas-és fémüvek és az angyalföldi fiatalok mérik össze tudásukat.

az autóvillamossági vállalat művelődési házában május 24-én „májusi vigasság”, címmel vidám estét rendeznek, amelyen fellépnek az autóvillamossági vállalat, a habselyem kötöttáru-gyár színjátszó, valamint a textil kiszöv táncsoportja. az angyalföldi dalostalálkozót június 11-én rendezik meg a fém munkás kulturházban, ahol a 4., 5., 6., 7., és a 13. kerület legjobb énekkarai adnak műsort.

a kerületi kulturális szemlén legjobban szereplő művészeti csoportok és szólisták bemutató műsorára június 18-án kerül majd sor az angyalföldi józsef attila színházban. /mti/

-.-

20,15 20-35

- 1 -

NE

bb 71. /huszonöt év alatt... folyt./- szb

a munkabizottság kezdeményezésére azonban már elkészült a fővárosi rendelettervezet a levegő tisztaságának biztosításáról és megfelelő végrehajtása esetén budapest levegőjét 10-12 év múlva már nem szennyezik majd a helytelenül - tehát ~~parnik~~ lóan - elégetett tüzelőanyagok égéstermékei. a közegészségügyi és járványügyi állomás által kiadott tüzelési tájékoztatókat szeptembertől az iskolákban is tanítani fogják, a magyar vöröskereszt pedig felajánlotta saját hálózatának részvételét az oktatómunkában, fejezte be tájékoztatását remniczky károly.

ezután a jelenlevők részletesen megtárgyalták azokat a kérdéseket, amelyek a levegő szennyezettségével kapcsolatosan a tudományos és a gyakorlati élet legkülönbözőbb területein felmerülnek. /mti/

-. -

21,20 *22¹⁰*

- v é g e -

- 52 -

RE

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1961. május 16.

bb 1. ezerkötyszáz fiatal lép színpadra angyalföldön a kulturális szemle kerületi bemutatóin - kerületek közötti szellemi verseny a fémmunkás művelődési otthonban

i lv /tm-lm sr

1961. május 16.

angyalföldön megkezdődtek a kerületi kulturális szemle ideai bemutatói. az üzemekben, hivatalokban, a kisz alapszervezetekben több mint kétezer fiatal nevezett be a kulturális szemle különböző ágaiba. az elődöntőkön 19 színjátszócsoporthoz, 13 énekkarhoz, 16 zenekarhoz, 18 népi táncsoport, 30 szavaló és 5 irodalmi kör versenyzett az elsőbbségért. ezeken mintegy 1.200-ra tehető azoknak a száma, akik az átlagosnál magasabb teljesítményt nyújtottak, s így bekerültek a kerületi döntőbe.

a kerületi bemutatókat a nagyüzemek művelődési otthonaiban tartották, illetve tartják a megnyitót a józsef attila művelődési házában rendezték. az énekkarok a ganz daru- és kazán-gyárban mutatkoztak be. az elzett vasárnap disztermében a „döntsd a tőkét,” című irodalmi esten a szavalók léptek színpadra.

a színjátszók május 17-én a transzformátor és villamos-készülékek gyára disztermében tartják bemutatóikat, amelyen fellépnek a 16. sz. autóközlekedési vállalat, a kender-jutagvár, és a magyar felvonógyár színjátszó csoportjai. a tánczenei estre május 20-án, a mátyás laktanyában kerül majd sor. közreműködnek az autóvillamossági vállalat, a 16. sz. autóközlekedési vállalat és a láng gépgyár tánc-, illetve esztrád-zenekarai. a szemle kiemelkedő eseménye lesz május 21-én a fémmunkás művelődési otthonban „ki a legény a gáton,” című szellemi verseny, amelyen a józsefváros, kőbánya, a csepel vas-és fémművek és az angyalföldi fiatalok mérik össze tudásukat.

az autóvillamossági vállalat művelődési házában május 24-én „májusi vigasság,” címmel vidám estét rendeznek, amelyen fellépnek az autóvillamossági vállalat, a habselyem kötöttáru-gyár színjátszó, valamint a textil kiszöv táncsoportja. az angyalföldi dalostalálkozót június 11-én rendezik meg a fémmunkás kulturházban, ahol a 4., 5., 6., 7., és a 13. kerület legjobb énekkarai adnak műsort.

a kerületi kulturális szemlén legjobban szereplő művészeti csoportok és szólisták bemutató műsorára június 18-án kerül majd sor az angyalföldi józsef attila színházban. /mti/

-. -

20,15 20-35

- 1 -

RE

bb 71. /huszonöt év alatt... folyt./- szb

a munkabizottság kezdeményezésére azonban már elkészült a fővárosi rendelettervezet a levegő tisztaságának biztosításáról és megfelelő végrehajtása esetén budapest levegőjét 10-12 év múlva már nem szennyezik majd a helytelenül - tehát pazarlóan - elégetett tüzelőanyagok égéstermékei, a közegészségügyi és járványügyi állomás által kiadott tüzelési tájékoztatókat szeptembertől az iskolákban is tanítani fogják, a magyar vöröskereszt pedig felajánlotta saját hálózatának részvételét az oktatómunkában, fejezte be tájékoztatását remniczky károly.

ezután a jelenlevők részletesen megtárgyalták azokat a kérdéseket, amelyek a levegő szennyezettségével kapcsolatosan a tudományos és a gyakorlati élet legkülönbözőbb területein felmerülnek. /mti/

21,20 22¹⁰

- v é g e -

- 52 -

NE

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1961. május 16.

bb 1. ezerkétszáz fiatal lép színpadra angyalföldön a kulturális szemle kerületi bemutatóin - kerületek közötti szellemi verseny a fémmunkás művelődési otthonban

i lv /tm-lm sr

1961. május 16.

angyalföldön megkezdődtek a kerületi kulturális szemle idején a bemutatók, az üzemekben, hivatalokban, a kisz alapszervezetekben több mint kétezer fiatal nevezett be a kulturális szemle különböző ágaiba, az elődöntőkön 19 színjátszócsoporthoz, 13 énekkarhoz, 16 zenekarhoz, 18 népi táncsoport, 30 szavaló és 5 irodalmi kör versenyzett az elsőbbségért. ezeken mintegy 1.200-ra tehető azoknak a száma, akik az átlagosnál magasabb teljesítményt nyújtottak, s így bekerültek a kerületi döntőbe.

a kerületi bemutatókat a nagyüzemek művelődési otthonaiban tartották, illetve tartják. a megnyitót a józsef attila művelődési házában rendezték. az énekkarok a ganz daru- és kazán-gyárban mutatkoztak be. az elzett vasárnapon a disztermében a „döntsd a tőkét”, című irodalmi esten a szavalók léptek színpadra.

a színjátszók május 17-én a transzformátor és villamoskészülékek gyára disztermében tartják bemutatóikat, amelyen fellépnek a 16. sz. autóközlekedési vállalat, a kender-jutagár, és a magyar felvonógyár színjátszó csoportjai. a tánczenei estre május 20-án, a mátyás laktanyában kerül majd sor. közreműködnek az autóvillamossági vállalat, a 16. sz. autóközlekedési vállalat és a láng gépgyár tánc-, illetve esztrád-zenekarai. a szemle kiemelkedő eseménye lesz május 21-én a fémmunkás művelődési otthonban „ki a legény a gáton”, című szellemi verseny, amelyen a józsefváros, kőbánya, a csepel vas-és fémművek és az angyalföldi fiatalok mérik össze tudásukat.

az autóvillamossági vállalat művelődési házában május 24-én „májusi vigasság”, címmel vidám estét rendeznek, amelyen fellépnek az autóvillamossági vállalat, a habselyem kötöttáru-gyár színjátszói, valamint a textil kiszöv táncsoportja. az angyalföldi dalostalálkozót június 11-én rendezik meg a fémmunkás kulturális házában, ahol a 4., 5., 6., 7., és a 13. kerület legjobb énekkarai adnak műsort.

a kerületi kulturális szemlén legjobban szereplő művészeti csoportok és szólólisták bemutató műsorára június 18-án kerül majd sor az angyalföldi józsef attila színházban. /mti/

20,15 20-35

- 1 -

NE

bb 2. nincs késés, amióta nem bélyegeznek a csepeli csőgyár csőkészítmény üzemében

i tó/sze szb vg

1961. május 16.

a csepeli csőgyár csőkészítmény üzemének vezetői úgy látják, hogy az üzemi részben dolgozó mszbt kétszeres szocialista brigád tagjai munkájukkal, magatartásukkal már olyan erkölcsi fokot értek el, amit nemcsak szóban, oklevelekben, hanem más módon is el kell ismerni. ezt az elismerést fejezték ki akkor, amikor március közepén felmentették őket munkabajjüvet a régi, szokványos bélyegzéstől. a bizalom nem volt alaptalan: a bélyegzés megszüntetése óta eltelt mintegy másfél hónap alatt egyetlen dolgozó késett öt percet, de a végén ezt sem minősítették hanyagságnak.

április elején az egész csőkészítmény üzemre kiterjesztették ezt a mozgalmat. az üzemi rész minden dolgozóját felmentették a bélyegzés alól. azóta késés nem volt, sőt azt tapasztalják a gyár vezetői, hogy az eddiginél korábban érkeznek a dolgozók a munkahelyre. előzőleg általában fél 7 körül, a munkakezdés idején érkeztek a dolgozók a bélyegzőórához, s mire az öltözőből leértek a munkahelyre, sokszor eltelt 10-12 perc is. most fél 7-kor már mindenki munkapadjánál van, s az átlagos 95-100-as létszámot figyelembevéve, ez a megtakarítás igen tekintélyes.

más jó hatása is van az új módszernek. a bérelszámolóknak tanulmányozniuk, ellenőrizniük kell, hogy bizonyos munkára mennyit fizetnek ki. a bélyegzőkártyákkal való bajoskodás miatt azonban erre nem jutott idő. most, amikor a munkaidőt csak az üzemi vezető napiójából kell ellenőrizniük, egy-egy bérelszámolóknak 40 órája szabadul fel havonként, amit más munkában lehet hasznosítani. /mti/

20,20 21⁰⁵

- 2 -

bb 3. csaknem 20 millió naposbaromfit keltettek ki eddig - javult a tojások kelési aránya, csökkent az elhullás

i cs/j szb ká

1961. május 16.

a földművelésügyi minisztérium kisállattenyésztési osztályán összegezték az idei keltetési eredményeket. az eddig kikelt naposbaromfiak száma máris megközelíti a 20 milliót, vagyis több mint 3 millióval haladja meg a múlt év hasonló időszakáig kikelt naposbaromfiak számát, s az egész évi előirányzatnak csaknem 50 százaléka. a szakemberek szerint a keltetés meggyorsulása első sorban a nagyüzemi baromfitenyésztetek kialakulásának köszönhető. igen sok olyan termelőszövetkezeti baromfitelepet létesítettek ugyanis, ahol megvannak a téli és a koratavaszi nevelés lehetőségével, jellemző, hogy míg 1958-ban 100.000 naposcsibét vettek át nevelésre az év első három hónapjában a termelőszövetkezetek, 1959-ben 550.000-ot, 1960-ban 1.5 milliót az idén pedig már több mint 4 milliót. a vizisszanyasok és a pulyka gépi keltetését ugyancsak megkezdték, s eddig 124.000 naposkacsát, 55.000 naposlibát és 32.000 kispulykát adtak át az állomások továbbnevelésre.

a keltetési eredményeknél kedvező körülménynek számít, hogy a tenyésztőjások többségét már a nagyüzemek adják, s a berakott tojások kelési aránya az 1957. évi 72.2 százalékról 78.5 százalékra emelkedett. általában kedvezőnek mondhatók a nevelési eredmények is. a jelentések szerint a keltetőállomásoktól átvett naposbaromfiakból mindössze 4-8 százalék hullott el, ami számottevő javulást jelent a korábbi évekhez képest. csupán békésben és csongrádban nem kielégítőek az eredmények, ahol többhelyütt tapasztaltak a szakemberek zsufolt-ságot, továbbá hiányos takarmányozást és gondozást. /mti/

20,26 21⁰⁵

- 3 -

bb 4. elkészült a négy évszak szobra - közép- Európa legnagyobb
kőoroszlánjait helyezték el a várbazár lépcsőfeljárójánál

i sb/sze-lm vg

1961. május 16.

Budapest egyik nevezetes műemléke, a várbazár helyre-
állításán dolgozó kőfaragó- és épületszobrászipari vállalat
befejezte az épület legjellegzetesebb műalkotásainak: a tavasz,
a nyár, az ősz és a tél szobrainak faragását, a régi évszak-
szobrok, huszár adolf egykori alkotásai megrongálódtak, hasonló
sors érte az épület lépcsőfeljárójánál álló két nagy kőoroszlá-
nát, fessler leó szobrait is. a sérült, vagy teljesen elpusztult
szobrokat régi fényképek alapján pándi-kiss jános, fekete géza,
grantner jeno és palotai gyula szobrászművészek mintázták meg
újra. ennek alapján bolgár és hazai kemény mészkből faragták
ki a szobrokat a vállalat dolgozói. már a helyszinre szállították
a csaknem három méter hosszú, mintegy kétszáz mázsás kőoroszláno-
kat, amelyek közép-európa legnagyobb oroszlan-szobrai. az évszakok
szobrait is felállítják 8 héten és még májusban befejezik
a várbazár valamennyi "kő-összegének", a különböző oszlopok,
kagylódíszek és konzolok faragását. /mti/

--

bb 5. mozgó járda épül a villamosgép és kábelgyár vasöntődjében

i sl/hné-m vg

1961. május 16.

a villamosgép és kábelgyár vasöntődjében hosszabb ideje
több mint száz méteres futószalag, úgynevezett konvejer sor
működik, amely a formázó géptől az öntés színhelyére, majd
hűtő alagútba szállítja a formaszekrényeket, a gépesítésnek
eddig egyetlen hátránya az volt, hogy mozgásban levő szekrények-
be kellett önteni a folyékony vasat, a dolgozók tehát öntés
közben a szalag mellett kellett lépkednie, ami balesetveszéllyel
jár. ezt a hátrányos helyzetet most érdekes módon változtatják
meg. a futószalag mellé láncokból 12 méteres mozgó járdát
építenek, amely együtt halad a szalaggal, így a járdán álló
öntő, helyének megváltoztatása nélkül végezheti el feladatát.
a járdaszervezet már kész, s a hajtómű legyártása után előre-
láthatólag még ebben a hónapban megindul a mozgó járda. /mti/

--

20, 30 21

- 4 -

ME

bb. 6. arany jános drámafordításai az ünnepi könyvhéten

i ms/tm/gy/sr

1961. május 16.

arany jános életművének jelentős értékét teszik dráma-
fordításai. a kiegyezés után egy évtizedre elhallgató költő
a nagy görög drámaíró, arisztophanész összes alkotásait magyar-
ra fordította és nagy görög társadalomkritikus ihletett
tolmácsolásával fejezte ki elégedettségét a kor iránt,
amelyben élt. műfordítói tevékenységének központjában azonban
shakespeare állt. a hamlet, a szentivánéji álom és a jános
király aranytól származó fordításai a magyar műfordítás időtálló
remekei. az akadémiai kiadó szép, kulturális hivatást teljesít,
amikor az idei ünnepi könyvhétre három kötetben közreadja arany
jános összes drámafordításait.

a magyar nyelv nagy klasszikusa mellett lőrincze lajos
nyelvművelő kötetével jelentkezik az akadémiai kiadó az
ünnepi könyvpiacra. az édes anyanyelvünk című kötet 200
válogatott rádió-előadást tartalmaz. a 200 cikk 12 fejezetre
csoportosítva tárgyalja a magyar kiejtés, helyesírás, stílus
és nyelvhelyesség legidősebb kérdéseit.

/mti/

--

bb. 7. a rendőrség fethivása

i bc/tr/gy/sr

1961. május 16.

a rendőrség sorozatos csalásért előzetes letartóztatásba
helyezte györgy istván, büntetett előéletű, 11. kerületi lakost,
aki több emberrel elhitette, hogy a tanácsnál dolgozik, s
összeköttetései révén lakást tud szerezni. az eddigi megállapi-
tás szerint ezen a címen 20 000 forintot vett fel, s a pénzt
elköltötte. a 11. kerületi rendőrkapitányság kéri azokat a
károsultakat, akik még nem tettek feljelentést györgy istván
ellen, hogy jelentkezzenek személyesen 11. ker. zombolyai
utca 4. 1. emelet 9. számú helyiségben, vagy telefonon a
268-810, 23-as mellékállomáson.

/mti/

--

8.00

9³⁰

- 5 -

ME

bb. 8. tizenkét vidám ember címmel ^{toto-} kisfilm készült
ikt/te/gy/vg

1961. május 16.

soha nem szerepelt még együtt - egy filmben, vagy egy szindarabban - az a „12 vidám ember”, aki most a budapesti filmstúdióban készülő rövid totófilmben játssza a címszerepet. júniusban már a mozilátogatók is derülhetnek latabár kálmán, latabár árpád, rátonyi róbert, salamon béla, alfonzó, kabos lászló, tompa sándor, misoga lászló, hlatki lászló, bellák miklós, kibédi ervin és csonka endre vidám kisfilmjén, a „12 vidám ember”, -en.

/mti/

..

bb. 9. hans swarowsky bécsi karnagy vezényli az idei első martonvásári beethoven-hangversenyt

vid fm/ke/gy/fm

1961. május 16.

az országos filharmónia és a fejér megyei tanács idegenforgalmi hivatalának rendezésében a martonvásári beethoven-hangversenykörtben a magyar állami hangversenyzenekar az idén három hangversenyt ad. az első hangversenyt július 1-én rendezik. műsorán a 2. szimfónia, az f-dur románc, a g-dur románc és az 5. szimfónia szerepel. a magyar állami hangversenyzenekart ezen a koncerten hans swarowsky, a bécsi filharmónikusok karmestere vezényli. közreműködik kovács dénes hegedűművész.

/mti/

..

bb. 10. érik a szomolyai cseresznye

vid j/gy/ká

1961. május 16.

a bükk déli lábánál, a védett völgykatlanban fekvő szomolya községben érik a nagyszemű, rövidszáru, korai feketecseresznye. a község határában 7 000 termőfáról szedik az idén a bel- és külföldön egyaránt kedvelt gyümölcsöt. a szedés és a szállítás máris megkezdődött. előreláthatólag 10 vagon szomolyai cseresznyét küldenek a bel- és a külföldi piacokra.

/mti/

..

8.05.
9.22

- 6 -

me

bb. 11. önkiszolgáló ebédlő a gyulai állami gazdaságban

vid j/gy/ká

1961. május 16.

a szot és a minisztertanács vörös vándorzászlajával kitüntetett gyulai állami gazdaságban korszerűsítették az üzemi étkeztést, és bevezették az önkiszolgáló rendszert. újjászervezték a mezői ebédkiszolgálást is. az éthordó kocsi duplafalu edényekben, munkacsapatonként külön lerakja az ebédet, és ezzel a módszerrel a határban dolgozó többszáz munkás már félegyre meleg ételhez jut.

/mti/

..

bb. 12. tizenhét országba exportálják a mezőturi szőnyegeket

vid te/gy/ki

1961. május 16.

a mezőturi szőnyegszövők termékeit a világ minden táján ismerik. az idén már tizenhét országba exportálják a torontáli, perzsa és gypaju zsenília szőnyegeket. gyártmányaik választékát az igények szerint bővítik. külföldi megrendelésre elkészítették a melírozott szőnyeg első mintadarabjait, amelynek piros-mélysötét árnyalata márványhoz hasonló felületet ad. az év végéig 16 200 négyzetméter torontáli, 1 400 négyzetméter perzsa és többszáz négyzetméter zsenília szőnyeget készítenek hazai és külföldi megrendelőknek.

/mti/

..

bb. 13. törpevízmű épül pincehelyen a lakosság segítségével

vid te/gy/szf

1961. május 16.

a tolna megyei pincehelyen törpevízmű építését kezdték meg. csaknem négymillió forintba kerül, a lakosság 800 000 forint értékű társadalmi munkája azonban nagymértékben megkönnyíti a megvalósítását. a pincehelyiek vállalták a csővezeték lefektetéséhez szükséges 14 kilométer hosszú árok megásását. minden pincehelyi családra husz méter hosszú árok kiásása jut.

a munkák már megkezdődtek, s a tervek szerint a jövő évre elkészül a pincehelyi törpevízmű.

/mti/

..

8.10.
9.35

- 7 -

me

bb. 14. befejeződött a vetés az erdőgazdaságok csemetékertjeiben - 490 millió csemetét nevelnek a következő fásítási időnyre

i so/gk/gy/ká

1961. május 16.

az erdőgazdaságok csemetékertjeiben befejeződött a különböző magvak tavaszi vetése, s jelenleg a csemeték iskolázásával foglalkoznak. az 1961/62-es fásítási időnyre 490 millió csemetét nevelnek. a csemeték több mint fele tülevelű lesz, mert fokozott gondot fordítanak a fenyőállomány fejlesztésére. ezenkívül nagymennyiségű tölgyet és akácot nevelnek és a papíripar szükségleteinek kielégítésére 35 millió nyárcsemetét ültetnek majd ki.

/mti/

bb. 15. fizetett szabadságot kapnak a mezőturi szövetkezeti gazdák

vid j/gy/ká

1961. május 16.

a mezőturi bercsényi termelőszövetkezet közgyűlése legutóbb határozatot hozott a fizetéses szabadságról. eszerint az alapszabadságot évi 6 munkanapban határozzák meg, s - azt csak azok vehetik igénybe, akik egész esztendőben becsületesen dolgoztak. a téli hónapokban általában 15, a tavaszi és a nyári hónapokban 20-24 munkanap ledolgozása a feltétel. az évi hatnapos alapszabadsághoz a szövetkezetben eltöltött minden két év után 1 nap pótszabadság jár. ennek azonban az a feltétele, hogy a férfiak évente legalább 240, a nők pedig 120 munkaegységet szerezzenek. az évi szabadság felső határát 12 napban állapították meg. az erre az időre eső javadalmazást az év végén, készpénzben fizetik ki.

/mti/

bb. 19. százötvenkét ezüst tallért fordított ki az eke a babarci béke tsz földjén

vid fm/ke/gy/fm

1961. május 16.

a babarci béke tsz földjén rézkannát fordított ki az eke. a kannában 152 darab ezüst tallért helyezett el egykori gazdája, aki feltehetőleg török kereskedő volt. a német római-császárság és a német fejedelemségek, a magyar királyság pénzeit 1620-1700 között bocsátották ki. össz-súlyuk meghaladja a másfél kilót. az érdekes leletet blum bálint, a babarci termelőszövetkezet tagja találta. a termelőszövetkezet a pécsi janus pannonius muzeumnak továbbította.

/mti/

bb. 15.
9. 40

- 8 -

bb. 40. nyolcvannégy nőgyógyászati szakorvosi körzetet alakítanak ki a fővárosban - junius elsejétől budán bevezetik a nőgondozás új rendszerét

i zs/zs/gy/sr

1961. május 16.

budapest egészségügyi vezetői több fontos szervezeti intézkedést tettek a kórházak, rendelőintézetek, körzeti orvosok, gyermekorvosok munkájának javítására. ismét jelentős reformterveket valósítanak meg - ezuttal a nőgyógyászati ellátás színvonalának emelésére.

a nőgyógyászati megbetegedések kezelése, gyógyítása szakorvosi feladat. ennek megfelelően a fővárosi rendelőintézetekben nagyszámu, jól-képzett nőgyógyász-szakorvos dolgozik. az eddigi gyakorlat szerint azonban például a terhes anyák gondozása nem a nőgyógyász-szakorvosi hálózat, hanem külön, önálló egészségügyi szervezet feladata volt. a nőgyógyászat és terhesgondozás elkülönítettsége pedig sem a betegek, sem az orvosok szempontjából nem előnyös - állapították meg a szakemberek. a különböző, nőgyógyászat körébe tartozó megbetegedések ugyanis éreztetik hatásukat a terhesség idején, sőt kihatnak az újszülöttekre is - a terhes-gondozóknak tehát ismerniük kell a szülés előtti nőgyógyászati megbetegedéseket. az eddigi rendszer szerint a szülést követő esetleges megbetegedéseket is gyakran olyan szakorvosok kezelték, gyógyították, akik sem a terhesgondozás, sem a szülés lefolyásának adatait, körülményeit nem ismerték.

a fővárosi tanács egészségügyi osztálya ezért részletes tervet dolgozott ki az egységes nőgondozás rendszerének kialakítására. a tervet a tanács végrehajtó bizottsága jóváhagyta, s úgy határozott, hogy az egységes szülészeti, nőgyógyászati ellátást a budai kerületekben már junius elsején be kell vezetni. az új rendszer szerint budapesten nyolcvannégy nőgyógyászati szakorvosi körzetet alakítanak ki. a körzet határait természetesen a helyi adottságok szabják meg, de általában nyolc-tíz általános orvosi körzet alkot egy-egy nővédelmi körzetet. ennek élén szakorvos áll, akinek feladata a körzethez tartozó lányok, asszonyok nőgyógyászati, szülészeti, stb. ellátása. a körzeti nőszakorvos táppénzbe veheti betegeit, sőt, ha szükséges, kórházba is utalhatja őket.

az új rendszerben egyébként a nőgyógyászati körzeteket meghatározott kórházi osztályokhoz kapcsolják. az osztályokon levő kórházi ágyak jelentős százalékát a területileg nem illetékes betegek elhelyezésére tartják fenn, vagyis biztosítják azt, hogy az asszonyok ott szüljenek, ahol akarnak, s abban az egészségügyi intézményben gyógyíttassák magukat, amely iránt a legtöbb bizalommal vannak.
/folyt. köv./

8.50.
94

- 9 -

bb. 40. / nyolcvannégy négygyásati... folyt./ 99

az ellátás egységes rendszerét fokozatosan vezetik be a pesti kerületekben. a tervek szerint észak-pesten október 1-től, a többi kerületben jövő év februárjától térnek át az új rendszerre.

/mti/

bb. 29. egyhelyben fordulhat, oldalirányban is haladhat az épülő tihanyi új komp

vid te/gy/ki

1961. május 16.

a hazai hajóépítő szakemberek évtizedek óta elkezdték letképpen foglalkoztak a woith-schneider rendszerű hajócsavar alkalmazásával. azóta nem történt újabb kezdeményezés az ötletes berendezés elterjesztésére, pedig ez a szerkezet külföldön igen keresett. a balatonfüredi hajógyárban épülő tihanyi új komp tervezői elhatározták, hogy az átkelő-hajóba woith-schneider propellereket építenek be. a két, egyenként két és fél tonna súlyú, 1200 milliméter átmérőjű hajócsavart németországban rendelték meg, s az egész felszerelés, külön vasúti kocsiban, már megérkezett a tóparti gyárba.

ezek a csavarok - eltérően a klasszikus propellerektől -, nem függőleges, hanem vízszintes helyzetben forognak. a csavar szárnyait négy, késpengéhez hasonlítható lap helyettesíti, s az ilyen megoldás megváltoztatja a hajó manőverező képességét. a tihanyi új kompon hiába keresik majd az utasok a már megszokott kormánykereket és kormánylapátot, mert a vezérlőszervezetek helyett a csavarok tetszés szerint elmozdítható lapjai kormányozzák a hajót. a megoldás előnyeire jellemző, hogy a komp akár egyhelyben is megfordulhat - ami a régi berendezésekkel elképzelhetetlen - s oldalirányban is egyenes vonalban haladhat. ez pedig egyik előfeltétele a gyors, biztonságos átkelésnek.

/mti/

8.50.
10⁰⁰

- 10 -

bb. 30. belső világításu, színesvizű szökőkutat készít egy fiatal pécsi mérnök

vid te/gy/szf

1961. május 16.

bartha árpád, a pécsi hőerőmű fiatal mérnöke belső világításu, színesvizű szökőkút készítésén fáradozik. a hazai és külföldi szakirodalom tanulmányozásával most fogott a gyakorlati kivitelezéshez és ma már kísérleti sikeréről adhat számot. szökőkútjának működési elve a teljes fényvisszaverődés fizikai törvényére épül. a szökőkútból 10-15 méter magasra levelő víz-sugarakat rejtett fényforrással, belülről világítja meg. a fény sugar követi a víz sugarának görbületét. a szemlélő a víz-sugarakat világítani látja, vagyis úgy tűnik, hogy azok fényforrásként viselkednek. a víz szintjét a rejtett fényforrás elé helyezett üveg színe szabja meg. a színesen megvilágított vízcseppek szép látványt nyújtanak.

magyarországon ilyen szökőkút még nincs. pécs tanácsának vezetői nagy érdeklődéssel kísérik a fiatal mérnök munkáját. bartha árpád első alkotását helyben, szülővárosában szeretné felállítani. jelenleg a kísérleti modell előállításán dolgozik.

/mti/

bb. 23. kalinyin város védnökséget vállalt szolnok megye legjobb uttörő csapata felett

vid fm/ke/gy/fm

1961. május 16.

a szolnoki rákóczi uti iskola uttörő csapata gondozza a város felszabadulásáért hősi halált halt szovjet katonák sírjait.

szemjonov kapitány 1944. végén esett el a szolnoki harcokban. a pajtások levelet irtak szemjonov kapitány kalinyin városában élő szüleihez és meghívták őket a tiszaparti városba. a szülők tavaly nyáron látogattak el szolnokra és résztvettek a csapat névadó ünnepségén, amikor szemjonov kapitány nevét vették fel. azóta is rendszeresen leveleznek a szülőkkel és a kalinyini pionirokkal. a kalinyini uttörőház most megküldte a csapatnak szemjonov kapitány életrajzát és részletes tájékoztatást a pionir mozgalomban végzett munkájáról. a szolnoki uttörők viszont elküldték a csapat életéről szóló fényképeket, amelyek kalinyinban az uttörőház „magyar falán„ helyeztek el.

/mti/

9.00.
10.15

- 11 -

bb 16. alumínium pótkocsijával közlekedik a rába-balaton motorvonat
vid te vm ki 1961. május 16.

a győri wilhelm pieck vagon-és gépgyár első motorkocsija, a rába-balaton, egy hónapja vesz részt a menetrend szerinti forgalomban tapolca környékén. az utasok hamar megkedvelték a szép kivitelű, modern berendezésű motorkocsit, amelyet nemrég visszairányítottak a gyárba felülvizsgálatra. ennek befejeztével magával vitte két alumínium pótkocsiját is, amelyek érdeklődést keltettek a legutóbbi lipcei nemzetközi vásáron is. a MÁV a balaton északi partján járattja a rendes utasforgalomban a teljes szerelvényt, a rába-balaton motorvonatot, hogy az alumínium kocsikat is alá vessék a tartós üzemi próbának./mti/

bb 17. háromezer utjipusú olajtűzelésű fürdőszobakályha kerül forgalomba az év végéig - egy évig országsszerte garanciálisan megjavítják az olajkályhákat

i ta/gk vm vg 1961. május 16.

az ipar utjipusú, az eddigieknél tökéletesebb fürdőszobakályha és vízmelegítő gyártását kezdte meg. a gazdaságos olajkályhák mintájára olyan, ugyancsak olajtűzelésű fürdőszobakályhát szerkesztettek, amelynek mintegy 20 százalékkal nagyobb az ugynevezett hőhasznosítási hatásfoka a szénttűzelésű kályhákénál. a metakolof-f nevű fürdőszobakályha, amely bárhol felszerelhető, egy óra alatt 100 liter vizet képes felforraltatni. a kereskedelem az első ilyen kályhákat az év eleje óta árusítja. mivel a közönség körében hamar keresetté vált, az év végéig még háromezret noznak forgalomba. a garanciális javítószolgálatok ezentúl, az olajkályhákhöz hasonlóan, természetesen az olajtűzelésű fürdőszobakályhákat is egy évig díjtalanul megjavítják./mti/

9.05. 10.20

- 12 -

bb. 39. új módszer bevezetésével négyzetméterenként ötven kilogrammal csökkentik a tetőszerkezet súlyát a miskolci egyetem új műhelycsarnokánál

vid te/gy/ki 1961. május 16.

a borsod megyei építőipari vállalat dolgozói az elmúlt évben kezdték meg a miskolci nehézipari műszaki egyetem hatezer négyzetméter nagyságú új műhelycsarnokának építését. a több mint harmincmillió forint beruházással készülő új létesítményt előregyártott négy és tíz tonna súlyú nagyelemekből szerelik össze. a korszerű műhelycsarnok építési tervét 1956-1958-ban készítették, és azóta az építőipari új technológiák rohamos fejlődése lehetővé tette, hogy a munka meggyorsítása és olcsóbbá tétele érdekében a vállalat műszaki vezetői módosítsák az eredeti elképzeléseket.

már az épület alapjainak szigetelésénél új módszert vezettek be. a hagyományos bitumenes szigetelés helyett a csarnok aljában 10 centiméter vastag bentonitot terítettek szét. ez az anyag, amikor nedvesség éri, megduzzad és eltömi a vízvezető pórusokat.

az építkezésen most újabb ésszerűsítés bevezetésével rövidítik meg a határidőket. az eredeti terv szerint a csarnok tetőszerkezetét 3-4 tonna súlyú, nagyméretű teknős panelekből kell összeállítani, amelyek gyártásához drága betonsablont kellett volna készíteni. a műszakiak módosították a tervet és a tetőszerkezetet könnyebb elemekből, gazdaságosabb megoldással építik. az általuk tervezett kisélemeket a műhelycsarnok padlóbetonján gyárthatják, így feleslegessé válik az előregyártó telep, az elemek készítéséhez pedig kevesebb beton és vas szükséges. az új módszerrel készülő tetőelem súlya négyzetméterenként ötven kilogrammal lesz kevesebb az eredetileg tervezettnél. ezenkívül a tetőrész hőszigetelését a vasbeton és parafa kombináció helyett kőszivaccsal és hazai perlitanyaggal oldják meg. a terv módosításával a műhelycsarnok oldalhajóinak építését több hónappal a határidő előtt megkezdhetik és az előzetes becslések szerint az új eljárással több, mint félmillió forintot takarítanak meg.

/mti/

9.10. 10.30

- 13 -

bb. 24. több mint százmillió tonnával gyarapodott az ismert
feketeszenyagyon a mecsekben

vid te/gy/ki

1961. május 16.

a mecsekben az utóbbi években minden eddiginél nagyobb méreteket öltött a kutatómunka. a gazdaságos és biztonságos bányaművelés ugyanis megkívánja, hogy az új üzemeket, aknákat csak olyan helyekre telepítsék, ahol a szén minőségi tulajdonságai, a telepek mélysége, vastagsága, a meddőkközetek viselkedése teljesen ismert. a korszerű, nagyteljesítményű gépekkel felszerelt mecseki földtani kutatófuró vállalat példásan teljesítette ezt a feladatát. csupán az elmúlt esztendőben 13 000 folyóméter furást végzett a mecsek területén, s 25-30 millió tonna szenet kutatót fel. ezzel együtt az utóbbi két-három év alatt több, mint százmillió tonnával gyarapodott a mecseki szénmedencében az ismert szénvagyon. igen öröndetes, hogy minőségi szempontból is kielégítő, zömében koksizálásra alkalmas feketeszenet találtak. hasznos volt munkájuk hidas déli területén is, ahol barnaszén után kutattak. a hárommillió tonnára becsült szénvagyon kitermelésére itt is új akna telepítése válik lehetővé a későbbi években.

/mti/

..

bb. 18. termálfürdő építését kezdték meg szombathelyen

vid te/gy/szf

1961. május 16.

harminchét fokos termálvízet találtak a föld mélyében a szombathelyi tanácsköztársaság ligetben. a szakemberek megállapították, hogy a víz reumatikus megbetegedések gyógyítására és gyomorsavas betegek ivókurájára alkalmas, ezért megkezdték itt gyógyfürdő építését. először egy 500 négyzetméteres, félig nyitott medencét építenek. a távlati terv szerint a jövőben nyitott sportmedence, gyermekek részére sekélyebb vízű medence, fedett sportuszoda, kádfürdő és még két másik medence épül, amelyekben ülőpadokat helyeznek el. egyelőre szükségöltözőket rendeznek be, de már készül a kabinok építési terve is. ezeket a vállalatok önköltségi áron megvásárolhatják dolgozóiknak.

a földmunkákat a város lakossága társadalmi munkában végzi. rövidesen gépek is segítik a fürdő építését.

/mti/

..

9.15. 10.35

- 14 -

bb 42. „sarkított”, képcsöves televízió készülék, nyomtatott áramkörös, 12 csatornás helyi vevő, tranzisztoros asztali rádió - három gyár közös rádió és televízió kiállítása az ipari vásáron

1 kf/kf vm vg

1961. május 16.

az idei ipari vásáron közös pavilonban mutatják be híradástechnikai iparunk ugynevezett közfogyasztású cikkeit. többek között egy helyen állítják ki három nagy híradástechnikai üzemnek az orionnak, a székesfehérvári vt-nek és a telefongyárnak televízióit és rádióit. a híradástechnikai ipar fejlődése nyomán a három gyár termékei már egyenrangú félként vesznek részt a vásáron.

az orion rádiógyár főként a szerelőszalagon levő már ismert gyártmányait, az at 403-as, 505-ös és 611-es televízió-, valamint az ar 322-es és 612-es rádió készülékeit mutatja be. az üzem kiállításának egy része azonban bepillantást enged a látogatóknak a jövőbe, ismerteti a később gyártásra kerülő, részben saját konstrukciójú, részben a vt-vel közösen kifejlesztett új típusú készülékeket. a jövőt képviseli például az at 622-es televízió, amely nemcsak Európában, hanem az egész világon is újdonságnak „slágernek”, számít, s jó ideig az is marad a piacon. a nyomtatott áramkörös készülék a deciméteres hullámsávok vételére is alkalmas, s ugynevezett sarkított, 23 csatornás készülék majd.

a székesfehérvári villamossági, - televízió- és rádiógyár „daxli”, elnevezési rádió családját állítja ki. az eddigi, jólismert televízióit, a munkácsit és a benzurtt is tetszetősebb kivitelben mutatja be. a „tavasz”, televízió kivül látható lesz az orionnal közösen fejlesztett új típusú helyi televízió vevőkészülék, a csillag, amely a legkorszerűbb technológiára, a nyomtatott áramkörre épül, s 12 csatornás lesz.

a telefongyár ugyancsak a jóminőségű gyártmányait, rádióit ismerteti a kiállításon. többek között bemutatja a magnetofonnal, lemezjátszóval kombinált készülékeit, s a három sávú tranzisztoros hordozható táskarádiót. újdonsága a tranzisztoros asztali rádió, amely különösen nyári lakokban és olyan helyeken használható jól, ahol még nincs villany./mti/

9.25. 11.10

- 15 -

bb 26. három korszerű kenyérgyár épült borsod megyében több mint huszonötmillió forintos költséggel

vid szf/te vm

1961. május 16.

borsod megye fejlődő ipartelepein és azokban a községekben, ahonnan nagy számban járnak dolgozni a miskolci gyárakba, az utóbbi időben nem mindig volt kielégítő a kenyérellátás, megjavítására a megyei tanács több mint 25 millió forint beruházással három korszerű kenyérgyár építését határozta el.

a közeli hónapokban megkezdheti munkáját a mezőkövesdi kenyérgyár, amelyben naponta 110 mázsa kenyeret készítenek, a hatalmas sütőde nemcsak mezőkövesd, de a környező községek kenyérellátásáról is gondoskodik. kazincbarcikán, a borsodi vegyikombinát bővítésével és a berentei vegyiművek építésével egyidőben készül a kenyérgyár, hogy a két nagyüzem munkásainak kenyérellátása zavartalan legyen, a barcikai üzem olajtűzelésű kemencéiben naponta 120 mázsa kenyeret sülnek, az idén megkezdik a tiszapalkonyai hőerőmű és a tiszavidéki vegyikombinát dolgozót ellátó kenyérgyár építését is, innen 75-80 mázsa kenyeret szállítanak majd el naponta./mti/

bb 20. új nevelési kiadvány jelent meg szombathelyen

vid ke vm sr

1961. május 16.

a pedagógusok szakszervezetének szombathely városi bizottsága és a városi tanács művelődési felügyelősége neveljünk együtt címmel új nevelési kiadványt jelentetett meg, a negyedévenként megjelenő kiadvánnyal a nevelők és a szülők munkáját, az iskola és a szülői ház tartalmasabb együttműködését kívánják elősegíteni, az új kiadvány első száma többek között az iskolai nevelőmunka fajtáival, a technikumok és a vállalatok kapcsolatának fontosságával, a napközi otthonok nevelőmunkájával, a gyermek izlésének fejlesztésével a középiskolák irodalmi színpadának munkájával, az osztályfőnökök szerepével, a társadalmi összefogás jelentőségével foglalkozik, az új kiadványt a megyeszékhely nevelői és a szülők egyaránt örömmel fogadták./mti/

9.28.
11.15

- 16 -

bb. 27. egymillió forint értékű társadalmi munkával 3 kilométer hosszú bekötőutat építenek a kocsordi új élet tisz-
ben

vid j/gy/ká

1961. május 16.

a szabolcs megyei kocsordon az új élet termelőségét központjától sáros dűlőut vezet a közforgalmi úthoz, s ez esős időben szinte járhatatlan. Összesen 2 traktorral húzták a pótkocsit és mégis nehezen takarították be a cukorrépat, a burgonyát és a kukoricát, ezért vállalkozott örömmel a falu csaknem minden lakója arra, hogy társadalmi munkával 3 kilométer hosszú bekötőutat építsenek, az út tervrajzát a közlekedés- és postaügyi minisztérium szabolcs megyei közúti kirendeltségének mérnökei készítették el társadalmi munkával, s az építést szabad idejükben felváltva irányítják, eddig csaknem 20 000 köbméter földet mozgattak meg, s több mint 15 vagon közútléket és kohósatákat szállítottak a helyszínre, a kocsordiak társadalmi munkájának értéke körülbelül egymillió forint lesz.

/mti/

.-.

bb. 28. tapasztalatcserékkel is segítik a mezőgazdasági termelés fejlesztését a szolnok megyei népfrentbizottságok

vid fm/ke/gy/fm

1961. május 16.

a hazafias népfrent szolnok megyei bizottsága tapasztalatcserékkel is segítik a mezőgazdaság fejlesztését, jászberényben tanácskozássra hívták meg a mezőgazdasági szakembereket és a termelőségfejlesztési asszonyokat, kezdeményezésükre minden háztáji porta legalább husz baromfit és egy hizottsertést ad a népgazdaságnak, szelevení községből szövetkezeti gazdákat hívtak meg tapasztalatcserére az országoshirű kunszentmártoni zalka máté tisz-be, ahol a nagyüzemi állattenyésztés, s a korszerű kukoricatermelés módszereivel ismerkedtek meg, jászárkoszálláson tanácskozássra hívták meg az ezer munkaegységet elért családokat és ismertették módszereiket, tapasztalataikat, a növényápolás időszakában tíz fiatal közös gazdaság küldöttségét hívják meg a régebbi termelőségfejlesztésekre.

/mti/

.-.

9.30.
11.20

- 17 -

bb 31. eredményes küzdelem zalában a mételeykór ellen - öt év alatt 33.000 hold rétet és legelőt csapottak le

vid ká/j vm cz

1961.május 16.

zala megyében, ahol jórészt a rétek és a legelők gondozatlansága miatt elterjedt a szarvasmarhák egyik veszedelmes betegsége, a mételeykór, állatorvosok néhány évvel ezelőtt nagyarányu megelőző és gyógyító munkához kezdtek. a megelőzés a szarvasmarhaállomány vizsgálatával kezdődött, majd a megye rétjeinek és legelőinek lecsapolásával, a mételeykór terjesztője, a törpe iszapcsiga életfeltételeinek megszüntetésével folytatódott. öt év alatt több mint 33.000 hold rétet és legelőt csapottak le. ezzel egyidejűleg az állategészségügyi szakemberek hazai gyártmányu szérummal oltották be a szarvasmarhákat, amelyek rövid idő alatt leküzdötték a betegséget, kondíciójuk rohamosan javult. a kezelt állatoknál két hónap alatt azonos takarmányozás mellett 50-60 kilós súlygyarapodást tapasztaltak, a tejtermelés pedig nem egy esetben 40-50 százalékkal növekedett. ebben az évben mintegy 60.000 szarvasmarha kap megelőző oltást zalában. az állomány rendszeres vizsgálatával, kezelésével, továbbá a szakszerű rét-és legelőgazdálkodással minimálisra csökkenthető a fertőzések, illetve a megbetegedések száma./mti/

bb 21. befejeződtek a mezőgazdasági szakmunkás-tanfolyamok csongrádiban

vid ká vm j

1961.május 16.

a csongrád megyei balástyán, csongrádon és szatymazon befejeződtek a népfront kezdeményezte mezőgazdasági szakmunkásképző tanfolyamok, amelyeken 132 termelőszövetkezeti gazda ismerkedett meg a szőlő-és gyümölcsstermesztéssel kapcsolatos biológiai kérdésekkel, továbbá az irodalmi, földrajzi és matematikai tudnivalókkal. szatymazon a 110 órás tanfolyamon kemenszky béta nyugdíjas gazdasági tanár, neves őszibarack termesztő szakember irányításával ismerkedtek meg a szövetkezetiek a nagyüzemi gyümölcsstelepités, a metszés, a kártevők elleni védekezés legújabb módszereivel. a sikeres vizsgák után a hallgatók megkapták a mezőgazdasági szakmunkás-bizonyítványt./mti/

9.37.
44.30

- 18 -

bb. 32. „szabadtéri klimatizálással,, segítik elő az aszutermelést tokajhegyalján

i tz/tm/gy/vg

1961. május 16.

a vizügyi tervező iroda érdekes. újfajta permetező öntözés tervezését kezdte meg a tokajhegyaljai állami gazdaság számára.

százezer köbméteres víztároló medencét terveznek a közeli fürdő patak völgyében, amelyben már tavasz elejétől gyűjtik a vizet, hogy ősszel 120 méter magasságra szivattyúzzák fel a hegyoldalon. onnan aztán a részben automatizált berendezés több hordozható csőrendszeren át rendkívül finoman porlasztva permetezi a vizet a teraszos hegyoldalon a már érő szőlők fölé, s így nagymértékben fokozza a szőlőt körülvevő levegő nedvességtartalmát. a berendezés tehát 345 holdnyi szőlő számára „szabadtéri klimatizálást,, valósít meg. így lehet ugyanis a legkedvezőbb életfeltételeket megteremteni a botrytis cinerea nevű nemes szürkepenész számára, amely a szőlőszemek héjának elvékonyításával és így párolgásuk fokozásával elősegíti aszalódásukat: aszuvá érésüket.

a teljes berendezés előreláthatólag 1962-ban készül el, részleges felhasználása azonban már a jövő évben megkezdődhetik.

/mti/

bb. 33. bakhátak helyett emulzióval védi a gyökereztetett szőlővesszőt a kiszáradástól

i so/hné/gy/ká

1961. május 16.

a szőlőszaporítás évszazados módszerében vezetett be jelentős változást három magyar feltaláló. bartha zoltán és juhászné kovács margit, a gumiipari kutató intézet munkatársai, dr. eifert józseffel, a balatonboglári állami gazdaság szőlészeti szakemberével új eljárást dolgozott ki a gyökereztetett szőlővessző megóvására a kiszáradástól.

eddig bakháttal takarták a gyökereztetésre elültetett szőlővesszőket. ez azonban egyrészt költséges volt, másrészt a földtakarás nem óvta meg tökéletesen a vesszők nedvességét. a feltalálók két évig kísérleteztek, amíg olyan oldatot sikerült előállítaniok, amelybe ültetés előtt belemártják a vesszőket. a vesszőn vékony bevonat képződik, amely megakadályozza a párolgást, ugyanakkor átengedi a gyenge gyökereket. ezzel az eljárással tekintvén, hogy nincs szükség bakhátakra, egy holdnál 3 723 forintot takarítanak meg és még sokkal nagyobb az a haszon, amely a vesszők megmaradásának kedvezőbb aránya miatt jelentkezik.
/folyt. köv./

9.45.
44.15

- 19 -

bb. 33. / bakhátak helyett.... folyt./ gy

az idén már balatonbogláron kívül már a másik nagy szőlőtermesz-
tő gazdaságban, balatonaligán is alkalmazták a találmányt, öt-
millió szőlővesszőt gyökereztetnek és egymillió zöld-oltványt
készítenek az emulziós módszerrel, ami hárommillió forintos
megtakarítást jelent.

jövőre valamennyi szőlőtermeléssel foglalkozó állami gazda-
ságban rátérnek az új eljárásra és széles körben ismertetik a
három feltaláló által kidolgozott módszert a termelőszövetkezeti
szakemberekkel is.

/mti/

bb. 35. vizellenállásmérő műszerrel tökéletesítik a hidrogeológiai
kutatásokat a vízveszélyes bauxitbányák környékén

vid te/gy/szf

1961. május 16.

a bauxitkutató vállalatnál külön hidrogeológiai csoport
foglalkozik a hazai ércbányák környékén levő földalatti vízrend-
szerek feltérképezésével, az elhagyott furólyukak falát cső-
vezetékekkel bélelik, ezeken keresztül állandó jellegű megfigyelé-
seket végeznek, a furólyukakban ugyanis a közlekedő edények
elvé alapján feltör a víz és így mindenkor figyelemmel kísér-
hetik a földalatti vizek szintjét, megállapíthatják azt is,
hogymilyen magas a vízréteg a bauxitbányák közelében.

módszerüket most tökéletesítik, s különleges vizsgálatokat
indítanak, hogy kiderítsék a vizek eredetét. a vállalat keszler-
féle vizellenállásmérőket vásárolt, amelyek nagy pontossággal,
igen gyorsan dolgoznak. a műszer két elektródáját a furólyukak-
ból vett vízmintába helyezik, s feljegyzik, hogy milyen nagy-
ságu a keletkező elektromos ellenállás. miután a különböző
eredetű vizek - például a karszt-, a talajvíz- és a rétegvíz -
az elektromos ellenállást másképpen változtatják meg, egyszerű
következtetéssel kimutatják, milyen eredetű vízzel van dolguk.
ez igen fontos a bányászok szempontjából, mert ennek megfelelően
alakítják ki a vízvédelmi berendezéseket, s az új bányák meg-
nyitása előtt már jóval intézkednek a nagyteljesítményű szivattyúk
felszereléséről.

/mti/

9.50. *D. Baló*
11 *10*

- 20 -

bb 34. modern nagyvárossá fejlődik szolnok - csinosítják a belvárost
vid szf/te vm

1961. május 16.

szolnok a felszabadulás előtt jobbára mezőgazdasági város
volt. a felszabadulást követő években egymás után épültek a gyárai,
a tiszamenti vegyiművek, a cellulózegyár, a tiszai butorgyár a fe-
hérjefeldolgozó és más vállalatok, ide költözött az országos kőolaj-
és gázipari tröszt alföldi központja. az iparosodással egyidőben
az illetékesek mind nagyobb gondot fordítottak a rendezetlen város
korszerűsítésére. a hazafias népfronttal közösen kidolgozták a
város huszéves fejlesztési tervét. a terv szerint a belvárosban
csak emeletes házakat építenek. új, széles, virágos utcahálózatot
alakítanak ki. az egészségügyi és városrendezési szempontoknak meg-
felelően középiskolákat, általános iskolákat és gyógyintézeteket emel-
nek. megkezdték a tiszapart kiépítését. már elkészült a folyamórség
új székháza és befejezés előtt áll az iparitanuló otthon építése.

a városi tanács végrehajtó bizottságának rendelete értelmé-
ben a főutvonalakon a kereskedelem csak fényreklámokat helyezhet
el. a belvárost és a környező főutvonalakat fénycső, illetve
higanygőz világítással látják el. lebontják a városképet rontó
bódékat és helyettük modern ujságos és egyéb árusító pavilonokat
építenek. az idén megnyíló hid-bistrót is fénycsövekkel világítják.
a főutvonalakon korszerű, szép új üzleteket rendeznek be./mti/

bb 22. az idén már hat irodalmi színpad alakult borsod megyében

vid fm/ke vm fm

1961. május 16.

borsod megyében - a dolgozók általános műveltségének elősegi-
tésére - egyre több művelődési otthon és könyvtár alakítja meg
irodalmi színpadát. az idén a pedagógusok, munkásszínjátszók és a
középiskolások részvételével már hat helyen - így többek között Ózdon
encsen, sajtószentpéteren - szerveztek irodalmi színpadot. az öntevé-
keny csoportok havonta rendeznek irodalmi estéket és műsorokkal a
környező falvakat, valamint a munkásszállásokat is felkeresik. az
újdi kohászati üzemek művelődési otthonának irodalmi színpada
új irodalmi műsorral keresi fel a bejáró dolgozók által lakott
falvakat./mti/

9.55. *L. Baló*
11 *15*

- 21 -

bb. 41. a magyar bányatámgyártás elmozdult a holtpontról - a harmadik negyedévben megkezdik a hungária, a hidropneumatikus és a 3-b jelű acéltám előállítását

1 szf/gk/gy/vg

1961. május 16.

a bányászat a földalatti fejtések és vágatok omlás elleni fával való aláducolásáról mind inkább áttér a korszerű olcsóbb, termelékenyebb, biztonságosabb acéltámos biztosításra. a magyar szénbányák fejtési frontjainak ma már körülbelül 32 százalékát vágatainak 48.5 százalékát acéltámmal biztosítják. a korszerű biztosítás továbbfejlesztését azonban késlelteti, hogy az acéltámokat külföldről kell behozni. ezért a magyar szakemberek évek óta azon fáradoznak, hogy megteremtsek a magyar bányatámgyártását.

huzamosabb kísérletek után sikerült is háromféle olyan biztosítóberendezést szerkeszteni, amelyek megfelelnek a magyar bányaviszonyoknak. a hungaria elnevezésű tám, amelyet a bányászati kutató intézetben Melitzén Nándor, Korbuly József és Ajtay Zoltán konstruáltak, kísérleteztek ki, továbbá a tatai bányai szakemberek szerkesztette hidropneumatikus acéltám, kiállta a laboratóriumi, valamint az üzemi próbákat és meg lehet kezdeni gyártásukat. sikeresen próbálták ki a harmadikat, a 3-b jelű acéltámot is, de ezzel még kísérleteznek, hogy a jelenleginél könnyebb típusát alakítsák ki.

a hungaria és a hidropneumatikus acéltám gyártását a harmadik negyedévben meg is kezdik a kiskunfélegyházi bányászati berendezések gyárában. úgy tervezik, hogy ebben az évben ezret- ezret gyártanak mindkét fajtaból, s kisebb mennyiséget előállítanak a könnyűteit sulyus 3-b támból is. az acéltámok gyártásának megkezdése azonban önmagában nem elég, szükség van a támokhoz alkalmas acél-süveggerendára is, amelyet a tám a fötőhöz szorít az omlás megakadályozására. a megfelelő szerkezetű acél-süveggerenda is elkészült, május végén fejezik be a kipróbálását és a harmadik negyedévben ennek a gyártásához is hozzáfognak.

ezzel a magyar acéltámgyártás ügye elmozdult a holtpontról, amelyen évek óta stagnált, az idén már számottevő hazai berendezést használhatnak fel a korszerű bányabiztosítás fejlesztésére, jövőre pedig előreláthatólag a szükséglet még jelentősebb hányadát tudják majd fedezni itthoni gyártásból.

/mti/

10.00
112

bb. 38. buza, kukorica, lucerna terem a hortobágyi pusztán - az öntözött legelőkön dus rendekét vágják a kaszások

vid j/gy/ká

1961. május 16.

a hortobágyon az idei tavaszi munkák szemléltetően mutatják az elmúlt évtizedben bekövetkezett nagyarányú változásokat. a felszabadulás előtt a pusztán alig néhány holdat forgattak meg az ekék, idén tavaszon pedig már csaknem 25 000 holdat szántottak fel és vetettek be. a gazdálkodás főcélja: biztosítani a kellő mennyiségű takarmányt a növekvő állatállomány részére. ma már nem kell kilométerekre terelgetni a jószágokat, egész évre bőséges takarmányt adnak a megjavított földek. a gyengén termő szikeseket évekig tartó munkával „szelidítették”, s eddig 5 000 holdon végeztek talajjavítást. a termésmenvelés másik hathatós eszköze a víz: ez évben már több mint 10 000 holdat öntöznek. a hajdani pusztán ma már minden kulturnövény megterem. a silókukorica holdanként 250 mázsás termést is adott, a lucerna vetésterülete 3 év alatt 3 000 holdra nőtt, s ami eddig elképzelhetetlen volt, 1 000 holdon magot fognak. kajszosokat 3 800 holdon termelnek ezévből a hortobágyon, s ebből 500 holdon szovjet buzafajták fejlődnek, amelyek az eddigi tapasztalatok szerint igen jól bírták a szélsőséges időjárást. az ősgyepes legelők terméshozamát műtrágyázással, bőséges öntözéssel megsokszorozzák, s vannak olyan területek, ahonnan már tavaly 50 mázsa szénát takarítottak be holdanként. szokatlan látvány a pusztán: kaszások nagy csapata vágja a dus rendekét azon a részekén, ahol korábban már május végén csak kiégett legelőt lehetett találni.

az állattenyésztési ágakat az éghajlati és talajviszonyok figyelembevételével alakították ki. 44 000 juhot legeltetnek az itteni gazdaságok juhászataiban, s a gyapjuhozam mellett több mint 30 000 liter juhtejet dolgoznak fel. másik sajátos állattenyésztési ág a tőgazdaság. a hortobágyi halastavak vízfelülete ezévből már 8 000 hold, s erről a területről 170 vagon halra számítanak.

/mti/

..

10.05.

1135

- 23 -

bb 25. háromnapos országos gyógynövény szimpozium pécsen

vid fm/ke vm fm

1961. május 16.

az orvos-egészségügyi szakszervezet gyógyszerész szakcsoportja és a tit baranya megyei szervezetének gyógyszerész csoportja május 26-28-án pécsen, az orvostudományi egyetem aulájában rendezte meg az első magyar gyógynövény szimpoziumot, amelyre az ország különböző részeiből mintegy kétszáz résztvevőt vártak. a tanácskozást dr. halmai jános egyetemi tanár, a szakcsoport alelnöke nyitja meg, majd a hazai gyógyszeripar és az ezzel összefüggő ipari, mezőgazdasági ágazatok legkiválóbb szakemberei, kutatói tizenöt előadásban számolnak be a gyógynövények természetével, feldolgozásával kapcsolatos kérdésekről. a gyógynövénykonferencia befejező napjának közös programja a mecsek gyógynövényeinek természetbeni megtekintése. a vendégeket dr. horváth olívér, a magyar tudományos akadémia dunántúli tudományos intézetének munkatársa kalauzolja. a szimpozium résztvevői megismerkednek pécs történelmi és idegenforgalmi nevezetességeivel is, a tit bartók klubjában pedig az egyetemi áros értelmiségeivel találkoznak./mti/

bb 36. több komárom megyei üzem saját erőből épít lakásokat - messzemenően segítik a saját házak építőkét

vid te vm ki

1961. május 16.

komárom megyében - bár évente sokszáz lakás épül állami és magán erőből - mégis sok a lakásigénylő. ezért több üzem saját erőből és a dolgozók társadalmi segítségével igyekszik enyhíteni a lakás gondokon. az almásfüzitői timföldgyárnál például tavaly régi épületek átalakításával ötven összkomfortos lakást építettek. most ismét 24 ilyen lakás építését fejezték be. korszerű, szoba-konyhás, fürdőszobás, hideg-meleg vízzel ellátott lakáshoz jutottak azok a munkáscsaládok, akik a legtevékenyebben segítettek az építkezést. a társadalmi munkával másfél millió forinttal olcsóbban építették fel a 24 lakást. tatabányán, ahol még nagyon sok család lakik régi, korszerűtlen lakásban, különösen a szénbányászati tröszt szorgoskodik azon, hogy a bányászok egészséges lakáshoz jussanak. tavaly a bányászok társadalmi segítségével és régi anyagok felhasználásával száz másfél szobás, korszerű lakást építettek. a jó kezdeményezést most folytatják, s újabb száz lakás készítését kezdték meg. a munkát a tröszt ugyszólván minden üzeme segíti.

/folyt.köv./

10.10. *11.10.*

11.10.

- 24 -

/bb 36. több komárom megyei.....1.folyt./:vm

nagymennyiségű használt bányafát, zsaluzóanyagot, idomkövet, téglát küldenek fel a bányákból az építkezéshez és tömegével jelentkeztek a bányászok társadalmi munkára. több komárom megyei üzemben messzemenően segítik a saját házak építőkét. a lábattani cementgyárban például, ahol az idén is százan építenek ott kölcsönrel az üzem rekonstrukciója során feleslegessé vált épületek bontási anyagát tüzip-áron a dolgozók rendelkezésére bocsátják. más üzemekben, mint például a tatabányai alumíniumkohónál, kedvezményes áron a helyszínrre szállítják az építőanyagokat, a műszaki dolgozók pedig társadalmi munkában rendszeres műszaki tanácsokkal segítik a családi ház építőkét./mti/

bb 37. az eddiginél olcsóbb formázási eljárást vezettek be a lenin kohászati művek acélöntődéjében

vid te vm ki

1961. május 16.

a lenin kohászati művek acélöntődéjében korábban a nagyobb öntvények - mint például hengerek, öntőüstök stb. formázásánál és a magkészítésnél a külföldi eredetű magnezit, illetve krómmagnezit örleményt használták formázóanyagként. ezeknél az öntvényeknél 50-60 milliméter vastag formaréteget képeztek ki ebből a meglehetősen drága importanyagból, s így tetemes mennyiséget használtak fel.

németh józsef üzemmérnök és társai a magnezitformázó anyag felhasználásának csökkentésére új eljárást javasoltak, mégpedig úgy, hogy a régebbi 50-60 milliméter helyett csak 5-6 milliméteres réteget képeznek ki a formázásnál magnezitörleménből, a többi részt pedig hazai, olcsó sárisápi, vagy kisörsi kvarcitnomokkal helyettesítik.

ezt a formázási módszert már mintegy fél éve alkalmazzák és az a gyakorlatban jól bevált. azóta az üzemben a magnezit formázóanyag felhasználása az előző időkhöz viszonyítva felére csökkent. tekintve, hogy a hazai kvarchomok beszerzése lényegesen olcsóbb, mint a külföldi formázóanyagé, így az új formázási eljárás bevezetése jelentős importanyag behozatalától mentesíti a népgazdaságot.

/foltr.köv./

10.15.
11.15.

- 25 -

/bb 37. az eddiginél olcsóbb formázási....1.folyt./vm

a diósgyőriek eljárása teljesen új, a formázásnak ez a módja nem ismert a külföldi szakirodalomban, s ezért elterjesztésre alkalmas a baráti országokban is. a diósgyőriek máris éltek az alkalmossal, s az elmúlt hetekben az új módszert megismertették a gyárban járt román öntödei szakemberekkel./mti/

bb 43. „ügyes,, gépek ezrei gyorsítják a növényápolást a nagyüzemi táblákon - baranyában felére csökkentik a kapálási időt - somogyban 30 millió forintot takarítanak meg a gépi munkával

ő vid cs gk vm ká

1961.május 16.

a tavaszi szántás-vetés és az ültetések befejezésével - a szokásosnál jóval korábban - országsszerte teljes erővel megkezdtek a kapások talajművelő munkáit. az idei tavasznak egyik jellemzője, hogy a népes szövetkezeti munkacsapatok megsegítésére a szokottnál nagyobb számban vonulnak ki gépekkel a gépállomási és a szövetkezeti növényápoló brigádok. sok tízezer kézikapás nehéz, görnyesztő munkáját vállalják át ezek az „ügyes,, gépek, s emellett - a tapasztalatok szerint - gyorsabban dolgoznak, jó minőségű munkát végeznek, alkalmazásukkal jelentős összegeket takarítanak meg.

a csongrádból érkezett jelentések arról számolnak be, hogy a makói hagymatermesztési körzetben, - ahol csaknem 6000 holdon nevelik az idén a táj híres fűszernövényét - sikerrel alkalmazzák a burder-kovács-féle „hagymamindenes,, univerzális vető-, növényápoló-és betakarító gépeket. a makói józsef attila és az utóőr, valamint az ambrózfalvi dimitrov, a földéaki kossuth és a megye több más termelőszövetkezetében úgy ültették a hagymát, hogy minél nagyobb területen művelhessék gépekkel. egy-egy „mindenes,, gép napi teljesítménye öt-hat hold, tehát 40-50 ember munkáját helyettesíti. a hagymaföldeket már másodszor gyomtalanítják gépekkel; az elmúlt hetekben csaknem ezer holdat kapáltak meg a „mindenesek,,.

/folyt.köv./

10.23.
14.55

- 26 -

/bb 43. „ügyes,, gépek.....1.folyt./vm

a baranyai termelőszövetkezetekben több mint százezer hold kapálható lesz az idén. ha a növényápolást teljes mértékben kézi erővel végeznék, akkor egy-egy kapálás körülbelül 25 napot venne igénybe. a megye gépállomásai 136 kultivátorral rendelkeznek, s az idén kerekén 10.000 holddal nagyobb területet kapálnak meg ezekkel a gépekkel a termelőszövetkezetekben, mint a múlt esztendőben. a közös gazdaságoknak eddig 28 sorművelő kultivátoruk volt, most még ötvenhármat kaptak. ennyi géppel naponta 4000 holdon végezhetik el a növényápolást, s körülbelül 20 000 kézikapást helyettesítenek. a növényápoló gépek jobb kihasználása érdekében megyeszerte bevezetik az éjszakai kapálást. a kultivátorok először a múlt évben dolgoztak két műszakban, s a tapasztalatok szerint kifogástalan munkát végeztek. elsősorban a nagyobb arányú gépesítésnek köszönhető, hogy egy-egy kapálás időtartama 25 napról 12-13 napra csökken, s így a kukoricát legalább kétszer, sőt sokhelyütt háromszor is idejében megkapálhatják. a megye traktorosai máris csaknem félezer holdat kapáltak meg géppel.

a veszprém megyében azok a gazdaságok, ahol a kukoricát négyzetesen vetették, csaknem teljesen mellőzik a kézi erőt, hiszen nemcsak hosszában, hanem keresztben is jó munkát végez a gép. a megye 20 termelőszövetkezete rendelkezik kultivátorokkal. ezekben a szövetkezetekben úgy tervezik, hogy a négyzetesen vetett kukoricát legalább háromszor, szükség esetén pedig négyszer kapálják meg géppel. a balaton-parti borvidékeken az erős gyomosodás megakadályozása érdekében a napokban megkezdtek a szőlők sorközi művelését. a hegyek, dombok lejtőjén a szőlőápolási munkákat körülbelül 40 csőrös felszereléssel gyorsítják.

somogy megye közös gazdaságai 80.000 hold növényápolásra kötöttek szerződést a gépállomásokkal. ezzel - a számítások szerint - csaknem 30 millió forintnyi munkaköltség-megtakarítást érnek el, csupán a kukorica, a cukorrépa és a burgonya talajművelési munkáinál. azokban a termelőszövetkezetekben, amelyek saját erő-és munkagépekkel rendelkeznek, egy-egy hold kukorica gépi növényápolási munkája még 25 forintba sem kerül. a göllei béke termelőszövetkezet ezer holdon vetett négyzetesen kukoricát, s a háromszori gépi kapáláson kerekén 360.000 forintot takarít meg. a megtakarított összeg öt forinttal növeli egy-egy munkaegység értékét.

a békés megyei közös gazdaságokban ugyancsak jelentős munkamégtakarítást érnek el a gépi növényápolás kiterjesztésével.

/folyt.köv./

10.30.
14.50

- 27 -

/bb 43. „ügyes,, gépek...1.folyt./vm

fűzesgyarmat termelőszövetkezeti község határában 1350 holdon vették négyzetesen a kukoricát. az aranykalász kukoricatábláin dolgozó kult. vátorok már az első kapálásnál 180 kézikapás és 350 pár lófogat egy napi munkáját takarítják meg. a felszabadult lófogatokat ekekapálásra használták fel azokon a kisparcellákon, amelyek az idei tavaszon vitték közösbe az új belépők. a vörös csillag termelőszövetkezet ugyancsak jól kinasználja a rendelkezésre álló sorköz-művelő gépeket. a két közös gazdaság tábláin jelentős kultivátor, többszáz lófogat és ezernél több kézikapás szorgoskodik./mti/

bb 44. szentendréről megkezdték a korai zöldegres szállítását

1 n.j./j vm ká

1961.május 16.

a nagyvásártelepre kedden reggel 15 vagon és 34 tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 3 vagon burgonya, 3 vagon saláta, 1 vagon vegyes zöltség és 8 vagon tojás. tehergépkocsival sok cseresznye és egyéb ujdonság jött.

kedden piacra került szentendre korai terménye: a zöldegres. az ujdonságot az állami élelmiszerboltok különként 6.80 forintért hozták forgalomba. a piaci: a következő árváltozások voltak: a nagyszemű, ropogós cseresznyét különként 11, az új karalábé csomóját 2.60, a jános-retek csomóját 1.60-2, a salátánakvaló uborka kilóját 26, a földieper kilóját pedig 32 forintért árusították. megjött a vékonylevelű tavaszi cukorsaláta, ára fejéenként 0.50-0.60 forint./mti/

11.10.

12.10.

Leli

- 28 -

bb 45. időjárásjelentés

tm vm

1961.május 16.

a meteorológiai intézet jelenti május 16-án, kedden 13 órakor:

északon néhányórás napsütés

az alpok, kárpátok környékén és a szovjetunió európai területének nagy részén felhős, helyenként esős időjárás uralkodik. európa többi részein derültebb, szárazabb az idő. a hőmérséklet közép-európában az átlagosnál alacsonyabb. az ibériai félszigeten és a szovjetunió európai területének délkeleti részein az átlagosnál magasabb, máshol az átlagnak megfelelő. hazánkban hétfőn az északi, északkeleti megyékben csak a déli, délutáni órákban képződött számottevő felhőzet. néhány helyen záporosó, zivatar keletkezett, sőt hajdudorogról és csengerről jégesőt is jelentettek. az ország többi részén egész napon át erősen felhős esős volt az idő. a lehullott csapadék mennyisége az ország északnyugati felében nem haladta meg az egy millimétert, délkeleti felében azonban általában elérte a 2-10, a déli megyékben helyenként a 10-15 millimétert. sőt csengeren 21, szigetváron és siklóson 27, barcsen 39 millimétert mértek. a hőmérséklet napközben a komárom-kecskemét-berettyóújfalui vonaltól északra 18-22, máshol csak 14-18 foki emelkedett. ma hajnalban az ország déli felében 8-11, északon általában 5-8, a mátrától északra eső területen 2-5 fokig hűlt le a levegő. ma délelőtti országszerte borult az idő és különösen az ország déli felében folytatódnak az esők. a hőmérséklet 10 órakor 10-13 fok. budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 13.2 fok volt, 3.3 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 13 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 760 milliméter, atig változik.

várható időjárás szonda estig: mérsékelt északi, észak-keleti szél. ma erősen felhős idő, sokfelé esővel, néhány helyen zivatarral. holnap az ország északi felében néhányórás napsütés, délen többhelyen újabb esők. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 6-10, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 15-19 fok között.

előrejelzés a balaton területére holnap reggelig: mérsékelt északi, északkeleti szél. felhős idő, további esőkkel. a hőmérséklet napnyugtakor 12, hajnalban 9 fok körül lesz. a duna vizállása ma reggel 429 centiméter./mti/

13.40
13.55

Leli

- 29 -

bb. 47. megjelent a burgonyabogár szabolcs megyében - munkához láttak a növényvédő gépállomások - repülőgépről irtják a cseresznyelegyet szolnok megyében

vid ő kz/gy/ká

1961. május 16.

a szántóföldeken és a gyümölcsösökben megjelentek a kártevők, a védekezéshez országszerte igen hasznos segítséget nyújtanak a korszerű gépekkel felszerelt növényvédő állomások. szabolcs-szatmár megyében, ahol az idén csak előcsiráztatott, korai burgonyát több mint 15 000 holdon termelnek, a már kikelt és szépen fejlődő burgonyán megjelent e növény legveszedelmesebb kártevője, a kolonádo bogár. a növényvédő gépállomás brigádjai azonnal „akcióba léptek”, a rakamazi győzelem, a kállósemjéni új élet, a biri táncsics és a szabolcsbákai rózsza ferenc termelőszövetkezet határában megkezdték a veszélyeztetett burgonyatáblák permetezését, az elmúlt napokban több mint ezer holdon pusztították el a falánk kártevőket.

harminc nagyteljesítményű motoros permetezőgép dolgozik ugyanebben a megyében a híres almás kertekben is, most permeteznek negyedszer, naponta mintegy félmillió liter vegyszert szórnak ki a fákra.

szolnok megye egyik gazdagon termő gyümölcsöskertjében, a nagykőrűi petőfi termelőszövetkezet 200 holdas cseresznyésében, tavaly a cseresznyelégység károsította az egyébként exportminőségű termést, a kertészeti főiskola tanárainak kezdeményezésére az idén új módon védekeznek a veszedelmes kártevő ellen: a ddt tartalmú permettet repülőgépről szórják a fákra, a védekező anyagot így nagyon rövid idő alatt, már a kártevő megjelenése utáni órákban és egyenletesebben tudják kiszórni a veszélyeztetett fákra, az idén 10 óra alatt végezték a terület teljes permetezését.

/mti/

..

14.35.
14.50.

- 30 -

bb 46. nehézipari gépek, gépkocsik, harisnyakötőgép, butorok, üvegáruk, fogyasztási cikkek - a csehszlovák ipar gazdag anyaga a budapesti ipari vásár csehszlovák pavilonjában - ankétot tartanak a lakás modern berendezéséről

t hbj/sze vm vg

1961. május 16.

a csehszlovák nagykövetség kereskedelmi osztályán kedden václav louda, a budapesti ipari vásár csehszlovák pavilonjának igazgatója baráti beszélgetéssel ismertette a magyar sajtó képviselőivel, mit mutat be a csehszlovák ipar az idei budapesti ipari vásáron.

- a csehszlovák szocialista köztársaság ismét egész sor jelentős gyártmányát hozza az idei vásárra - mondotta, a kiállító külkereskedelmi vállalatok száma ebben az évben négyvel bővült,

ezzel eleget teszünk sok budapesti látogató kívánságának és bemutatjuk a csehszlovák csiszolt üvegeket és porcelán árut, a legnagyobb kiállító a motokov, bemutatja a skoda octavia, a skoda octavia super és a skoda touring sportszemélykocsikat, sok újdonság található a cz 175-ös motorkerékpáron is, amely a régi átlagos üzemfogyasztás mellett magasabb teljesítményt nyújt, a közlekedési eszközök sorát robogók, kerékpárok, verseny-motorkerékpárok, teherautók egészítik ki, a szükségleti cikkek közül a calex hűtőszekrények új típusaival, porszívókkal, „konyharobottal”, ismerkedhetnek meg a látogatók, bemutatnak diesel-agregátort, szivattyukat, hegesztőgépeket és más berendezéseket

textil-és cipőipari gépeket, legérdekesebb kiállítási tárgya a varrásmentes harisnyakötőgép és a vetélő nélküli szövőgép, amely vízszugárral dobja át a szövetet, s a szövőgépen minden szintetikus anyag feldolgozható, különböző nehézipari gépeken kívül a centrotex, a ligna és a pragoexport érkezik gazdag anyaggal budapestre, textilárukat, gyapju-pamut-lenárakat, konfekciót, függönyöket, zongorákat mutat be, látható lesz a kiállításon modern lakószoba-butor, hálószoba-és konyhabutor, amelyből már az idén nagy értékben szállít csehszlovákia magyarországra, a gyermekeknek is lesz öröme: ötvenféle játék, a vásáron a nőszöveggyel együttműködésben ankétokat tartanak a csehszlovák pavilonban a modern lakásberendezésről.

végezetül közölte a csehszlovák pavilon igazgatója, hogy a budapesti ipari vásár különféle étel- és italtermékeket is bemutatnak, a sörgyártással kapcsolatos tudnivalókról adnak ismertetőt./mti/

14.40.

- 31 -

bb 49. közlekedés a budapesti ipari vásárra
k nbj/sze/vl vg 1961. május 16.

a budapesti ipari vásár idején

az 1-es autóbusz

meghosszabbított útvonalon, a kacsóh pongrác uton át a vásár
széchenyi fürdővel szemben levő bejáratáig közlekedik.

az 5-ös autóbusz

az előző évekhez hasonlóan az ajtósi dűrer sor- vorosilov ut
útvonalon a zichy mihály ut keresztezéséig jár.

„v,, -jelzéssel

a gellért tér és a városligeti műjégpálya között rendkívüli
autóbuszjárat közlekedik.

70/a jelzéssel

trolibuszjáratot létesítenek az erzsébet királyné uti aluljá-
ró és a nagykörut között. a kocsik a teréz templom köré megépi-
tett hurok végállomásban fordulnak meg. utast a vásár felé me-
net csak a köruttól szállítanak. a trolibuszok részére a vásár
május 1. uti kapujának közelében megállóhelyet létesítenek.

taxiállomás lesz

a vásár ideje alatt a vorosilov ut és a zichy mihály ut keresz-
tezésénél, a zichy mihály ut és városligeti körut keresztezésé-
nél, a kacsóh pongrác ut és városligeti körut keresztezésénél.

zárt terület

gépkocsiközlekedés előtt az ajtósi dűrer sor - dózsa györgy ut -
hősök tere - kacsóh pongrác ut és május 1. ut által határolt
terület. az autóbuszok, trolibuszok és autótaxik a behajtani
tilos táblák ellenére is a kijelölt megállóhelyekre, illetve
végállomásokra behaladhatnak. autótaxik a kijelölt állomáso-
kat a kacsóh pongrác uton, a május 1. uton, illetve a vorosilov
uton át érhetik el, más útvonalakat taxik sem használhatnak a
zárt területen belül. /mti/

15,25 15 40

- 32 -

bb 48. német meteorológusok tanulmányutja a hortobágyon
vid ká/j-lm nk 1961. május 16.

a debreceni kossuth lajos tudományegyetem meteorológiai
intézetének meghívására debrecenbe érkezett dr. w. hesse
professzor, a lipcsei karl marx egyetem agrometeorológiai
intézetének igazgatója és két munkatársa. a német vendégek
hosszabb időt töltenek debrecenben, majd a nyár folyamán a
hortobágyon folytatnak meteorológiai kutatásokat. elsősorban
a puszta szikeseinek hő- és vízgazdálkodási viszonyait vizs-
gálják. /mti/

--

bb 50. megyei népfrentbizottsági vezetők értekezlete
veszprémben

vid fm/ke-lm fm

1961. május 16.

a hazafias népfrent országos tanácsa veszprém, győr,
sopron, fejér, vas és komárom megye népfrentbizottsági tit-
kárainak részvételével kedden tájértekezletet tartott veszprém-
ben. ott volt a tanácskozáson ortutay gyula, a hazafias nép-
front országos tanácsának főtitkára, bihari lászló, az orszá-
gos tanács titkára, szabó kálmán, a veszprém megyei pártbi-
zottság osztályvezetője, bihari lászló v. tainditó beszámolója
alapján a termelőszövetkezeti községek népfrentbizottságainak
munkájáról és feladatairól tárgyaltak. /mti/

--

bb 51. nyugalomba vonult turkeve legidősebb pedagógusa

vid fm/ke-lm fm

1961. május 16.

kedves ünnepségen bucsuztatták debreceni lászlót,
a turkevei általános fiúiskola nyugalomba vonuló igazgatóját,
aki 1921-ben kezdte pedagógiai működését és mint igazgató
1937-ben került az iskola élére. negyven éves munkássága
alatt számos generációt nevelt fel turkeven. bucsuztatásakor
volt tanítványai, az iskola nevelői, a párt és a tanács ve-
zetői, a tömegszervezetek képviselői és a társiskolák igaz-
gatói köszöntötték. /mti/

--

15,32 14⁰⁰

- 33 -

KB

bb 52. nemes dezső látogatása a veszprémi vegyipari intézményekben

vid fm/ke/vl fm

1961. május 16.

nemes dezső, az mszmp politikai bizottságának tagja kedden veszprémbe látogatott, ahol pap jánosnak, az mszmp központi bizottsága tagjának, a megyei pártbizottság első itkárának és kiss jánosnak, a megyei pártbizottság osztály vezetőjének társaságában felkereste a vegyipari tudományos intézményeket. a nehézvegyipari kutató intézetben dr. korányi györgy igazgató, a kémiai tudományok doktora és palócz imre, az intézet párttitkára fogadta nemes dezsőt, aki megtekintette a laboratóriumokat, s elbeszélgetett a kutatókkal. ezután ellátogatott a szomszédos magyar ásványolaj és földgázkísérleti intézetbe és dr. simon pál igazgatóhelyettes, valamint fehérváry antal intézeti párttitkár társaságában a vegyész mérnökök munkájával ismerkedett meg.

nemes dezső délután a veszprémi vegyipari egyetem vendége volt. dr. straub gyula tanszékvezető egyetemi tanár és korcsog andrás párttitkár kísérte végig a vendéget az egyetem tanszékeiben.

ezután nemes dezső nyilvános pártnapon tájékoztatta az időszere bel- és külpolitikai kérdésekről a vegyipari intézmények tudományos munkatársait, oktatóit, s a város egyetemi ifjúságát. /mti/

. . .

bb 53. losonczi pál beszéde

-lm li

1961. május 16.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk losonczi pál földművelésügyi miniszternek kedden délután a szakszervezetek művelődési otthonában a cskp fennállásának 40. évfordulója alkalmából elmondandó beszédét.

x x x

- csehszlovákia kommunista pártja megalapításának 40. évfordulója alkalmából a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága, pártunk minden tagja és dolgozó népünk nevében forró üdvözlésünket küldjük a csehszlovák testvérpárt minden tagjának és a szorgalmas csehszlovák népnek, a szocializmus, a béke és a haladás harcosának - mondva a bevezetőben, majd így folytatta:

/folyt.köv./

15,45 14⁰⁵

- 34 -

ME

bb 53. /losonczi pál... 1. folyt./ szb

- a két nép barátságának évszázados hagyományai vannak. dózsa györgy seregeiben tömegesen harcoltak szlovák jobbágyok, s thököly és rákóczi seregeiben is vállvetve küzdöttek magyar és szlovák felkelők. s bár kapcsolatainkat időnként beárnyékolta az uralkodó osztályok sovíniszta, nacionalista politikája, a két nép széles tömegeinek kölcsönös rokonszenvét nem tudták megakadályozni.

a csehszlovák és a magyar munkásmozgalom kapcsolatai is sokrétűek voltak. ezeknek a kapcsolatoknak az alapja az a felismerés volt, hogy a csehszlovák és a magyar munkásosztálynak ugyanazok az ellenségei: a tőkés, az elnyomó. a nagy októberi szocialista forradalom hatására a csehszlovák forradalmi munkásosztály elszánt harcra kezdett új állománának demokratizálásáért, s ehhez erőt, lelkesítést nyújtottak neki a magyarországi forradalom sikerei, a tanácsköztársaság megalakulása. a szlovák tanácsköztársaság szövetséget kötött a magyar tanácsköztársasággal, s az öntudatos csehszlovák munkásosztály magyar testvérei segítségére sietett.

- a magyar tanácsköztársaság iránti rokonszenv akkor is megmutatkozott, amikor az imperialisták nagy haderőkkel megindították az offenzívát a magyar munkáshatalom ellen. a hadilevéltárak dokumentumai között számos ilyen jelentést lehet olvasni: „a 67. gyalogezred legénysége nem hajlandó támadni... - vagy: „a 18. gyalogezred parancs nélkül otthagyta állását... - vagy: „a szlovák egységek csoportosan hagyták el a frontot. ezek is világos jelei voltak a csehszlovák munkásosztály fokozódó internacionalista szellemének.

ezután arról szólt losonczi pál, hogyan harcolt csehszlovákia kommunista pártja a két világháború között a kapitalizmus megdöntéséért, a proletáriátus hatalomrajutásáért. s mikor a hitleri rablók megszállták csehszlovákiát, a kommunista párt az illegális harc nehéz feltételei között megteremtette a hazafias, demokratikus erők széleskörű nemzeti frontját, s a forradalom fegyveres támogatására partizánosztagekat szervezett. amikor 1945 májusában a felszabadító szovjet hadsereg véget vetett a fasiszta megszállók barbár uralmának, a hatalmat a munkásosztály által vezetett nemzeti front kormánya vette át.

/folyt.köv./

16,00

16,41

ME

- 35 -

bb 53. /Losonczi pál... 2. folyt./- szb

hosszu küzdelem eredményeként megvalósult a munkáshatalom, s a csehszlovák nép megkezdte a szocializmus építését. munkájának eredményei kimagaslóak mind az iparban, mind a mezőgazdaságban: az első és a második ötéves terv során megvalósult az ország szocialista iparosítása, a mezőgazdaság kollektivizálása. az idén megindult harmadik ötéves terv feladatai között szerepel többi között a csehszlovák nemzeti jövedelem 42 százalékos emelése, amit elsősorban a munkatermelékenység állandó emelésével, a népgazdaság színvonalának fejlesztésével kívánnak elérni. nagy változásokat terveznek a mezőgazdaságban is: a termelés 22-23 százalékos növelését irányozták elő, s ennek elősegítésére 112.000 traktort és sok más erőgépet juttatnak a mezőgazdaságnak.

- a felszabadulás óta eltelt 16 év alatt országaink, népeink kapcsolata egyre sokoldalubb, bensőségesebb lett, - mondotta ezután Losonczi pál. megvalósult és egyre szélesebb lesz az egymásnak nyújtott kölcsönös gazdasági segítség és kulturális együttműködés. sok gyárunkban csehszlovák gépek működnek, szántóföldjeinken a baráti országból származó zeter-traktorok segítik szövetkezeti parasztságunk munkáját. üzleteinkben keresettek a csehszlovák könnyűipar kiváló termékei, viszont csehszlovákiaiban is nagy a tekintélyük a magyar ipari és mezőgazdasági cikkeknek. magyar kombájnok is segítik például a csehszlovák mezőgazdaság, és magyar dőmperek az építkezések munkáját.

- baráti kapcsolataink elmélyítéséhez nagyban hozzájárulnak a párt- és állami vezetők kölcsönös látogatásai is, s rendkívül hasznosnak bizonyultak a mezőgazdasággal foglalkozó pártdelegációk csehszlovákiaiban, illetve Magyarországon tett tanulmányutjai. hazánkból egyre többen utaznak baráti látogatásra, üdülésre, szabadságra a csehszlovák szocialista köztársaságba, s itthon egyre sűrűbben találkozunk csehszlovák vendégekkel, akik fővárosunk szépségeiben gyönyörködnek, vagy az ország különböző tájain pihennek.

- csehszlovákia kommunista pártja az elmúlt 40 esztendő alatt erős, büszke és dicső lenini párttá fejlődött, amely a nemzetközi kommunista mozgalom hűséges osztagaként, a szovjetunió és a szocialista tábor kommunista pártjaival vállalva halad az emberi társadalom fejlődésének, a béke megőrzésének útján - a kommunizmus felé.

- mi, magyar kommunisták, magyar dolgozók, együtt haladunk testvérpártunkkal ezen a dicsőséges úton, s a további harcokhoz, további győzelmekhez csehszlovákia kommunista pártjának, az egész baráti csehszlovák népnek jó munkát, erőt és egészséget kívánunk, - mondotta befejezésül Losonczi pál. /mti/

16, 10

16. 30

162

- 36 -

bb 55. az ndk legfőbb politikai programja gazdasági életének fejlesztése - az ndk nagykövetségének tájékoztatója a két német-ország gazdasági versenyéről, a kettéosztottságból eredő problémákból

i sz/tm/vl vg

1961. május 16.

kedden a magyar sajtó házában az ndk budapesti nagykövetségének képviselői tájékoztatót adtak az ndk gazdasági helyzetéről, a kettéosztottságból eredő gazdasági problémákról.

paul ebersbach nagykövetségi másodtitkár előadásában utalt németország szocialista egységpártja márciusban megtartott 12. plénumának felhívására, amelyben javasolták, a két állam egyenjogú képviselői alakítsanak békebizottságot, s ennek a bizottságnak feladatává tegyék a két német állam közeledésének, a békeszerződés megkötésének előkészítését. a 12. plénum világosan, nyíltan fejtárta a gazdasági problémákat és elemezte az ndk hétéves tervének eddigi tapasztalatait, megvonta a kapitalista németországgal folyó gazdasági verseny mérlegét. a hétéves terv első két évében 21 százalékkal növekedett az ndk iparának termelése, megkezdődött a döntő iparágak nagyarányú fejlesztése, rekonstrukciója, automatizálása. a kevésnek bizonyuló nyersanyagkészletek miatt elsősorban a nem túl anyagigényes iparágakat fejlesztik.

az ndk-nak legfőbb politikai programja gazdaságának fejlesztése, s hogy a szocializmus és a kapitalizmus közötti gazdasági versenyben utolérje, és elhagyja nyugat-németországot, e cél megvalósításában az ndk valamennyi dolgozója résztvesz, mert a népgazdaság erősítését a békés egymás mellett élést folytató világméretű harcban a legfontosabbnak tekintik. a fő figyelem a technika fejlesztésére, a termelékenység növelésére irányul, ezért alakulnak szocialista aktívák, brigádok és együttesen tárják fel a termelés tartalékait. az ipar termelését ebben az évben 7.2 százalékkal kívánják növelni oly módon, hogy a termelékenység legalább 6.6 százalékkal emelkedjék. tovább javítják a lakosság áruellátását, meggyorsítják a lakásépítkezéseket.

- a bonni kormány évek óta sikertelenül próbálkozik azzal, hogy gazdasági fejlődésünket megzavarja - mondotta paul ebersbach. - mesterkedéseik legszembetűnőbb példája, hogy tavaly felmondták a belnémet kereskedelmi egyezményt.

/folyt.köv./

16.20 16. 55

- 37 -

162

bb 55. /az ndk ... 1. folyt./ vl

mint ismeretes, zavarkeltésük nem sikerült, s a bonni imperia-
listák szándéka bumeráangként hatott, kénytelenek voltak a fel-
mondást visszavonni. kísérleteik azonban arra figyelmeztetnek
bennünket, hogy igyekezzünk gazdasági életünket függetleníteni
nyugat-németországtól. bár most nyugat-németországban gazdasági
konjunktúra van, mi mégis bátran, eredményesen vesszük
fel a versenyt a nyugatnémet gazdasággal. az nszk lakosainak
körében állandóan ott van az aggodalmas kérdés, meddig tart még
a konjunktúra, nálunk viszont töretlen, felfelé ívelő a szocia-
lizmus építésének üteme. az ndk-ban az egy lakosra jutó villa-
mosenergia-termelés, a hús, vaj-fogyasztás és több iparcikk ter-
melése már tulszárnyalja az nszk-t, de még nagy erőfeszítéseket
kell tenni, hogy minden téren utolérjük. országunkon befeje-
ződött a mezőgazdaság szocialista átalakítása. ez a tény az
egész népgazdaság további fejlődésére nagy hatással lesz.

gazdasági programunk megvalósításához nagy segítséget jelent
a baráti országokkal folyó gazdasági, műszaki, tudományos együtt-
működés és kereskedelmi kapcsolataink fejlesztése. erőteljesek
gazdasági kapcsolataink magyarországgal is, s az együttműködés
lehetőségeit a jövőben mindkét ország javára igyekezünk még in-
kább kihasználni. /mti/

. . .

bb 54. a szerszámgyártásba is bevonult a műanyag - megje-
lentek a „márklin”, rendszerű készülékek - a szakma idősze-
rű kérdéseiről tárgyalta a szerszámkészítők országos konferen-
ciája

t sl/tr szb vg

1961. május 16.

a vasas szakszervezet, a gépipari tudományos egyesület és a
vasipari dolgozók tapasztalatcsere klubja kedden délután orszá-
gos konferenciát tartott a szerszámgyártó üzemek szakemberei
részére a szakszervezet székházában. a tanácskozáson simonyi
lajos, a kgm iparpolitikai főosztályának mérnöke válaszolt a szer-
számgyártás fejlődését és a szakma egyéb időszerű kérdéseit.

/folyt.köv./

16,25 16.50

- 38 -

KE

bb 54. /a szerszámgyártásba is bevonult... 1. folyt./- szb

elmondotta, hogy a gépipar technológiájának korszerűsítésé-
vel a szerszámgyártásnak is lépést kell tartania. a tórcához
tartozó vállalatok évente csaknem egymilliárd forint értékű
szerszámot és készüléket használnak fel, az igény mennyiségi és
minőségi szempontból egyaránt tovább növekszik. az automatu-
san működő gépek térhódítása olyan esztergakékek és egyéb szer-
számok gyártását teszi szükségessé, amelyek egész műsákon át
emberi beavatkozás nélkül dolgozhatnak. a szerszámgyártás szer-
vezettsége állandóan javul, növekszik a szakemberek képzettsége
is. igen hasznosnak bizonyult, hogy a budapesti és a miskolci
műszaki egyetemen gépgyártástechnológiai tanszékek létesültek,
ahol kiváló szakembereket nevelnek. jelenleg 3.500 szerszámké-
szítő dolgozik a kohó- és gépiparban, körülbelül ezernél több,
mint öt évvel ezelőtt. számos újítást vezettek be, a többi kö-
zött a műanyagot is bevonták a szerszámok alapanyagainak sorá-
ba. jelenleg már üzemszerűen készülnek műanyagból a kivágó és
sajtó őszerszámok foglalatjai, aminek nagy előnye, hogy a költ-
sége forgácsolás helyett egyszerű-öntési eljárást alkalmaz-
hatnak, s így munkát, időt takarítanak meg. körülbelül két
tonna epoxi gyantát használtak fel eddig szerszámok alapanya-
gául, s az új technológia igen nagy teret hódítana, ha megfe-
lelő mennyiségű műanyag állna rendelkezésre.

a szerszámgyártásnak új útja a szabványok szerint előregyár-
tott elemekből márklin-szerűen összerakható befogó és szerszám-
vezető készülék. ezt a rendkívül hasznos, korszerű megoldást
a szovjetunióban és néhány más, fejletti ipari országban már
üzemszerűen alkalmazzák. egy-egy munkához az új megoldás szerint
nem kell új készüléket szerkeszteni, hanem ezt a meglévő ele-
mekből néhány óra alatt össze lehet állítani. említésre méltó,
hogy egy-egy új készülék tervezéséhez és elkészítéséhez gyakran
több mint fél év szükséges, így az idő - és a költség-megtakarít-
ás szinte felbecsülhetetlen. a magyar gépipar részére kísér-
letképpen egy 455 elemből álló készletet vásároltak külföldről,
s ezek az elemek számtalan variációban összeállíthatók külön-
féle marási, furási, esztergálási, hegesztési és egyéb művele-
tek elvégzéséhez. ez a készlet még viszonylag kicsiny, ezért a
szerszámgyártás fejlesztési intézet további 645 elem terveit készi-
tette el, amelynek kivitelezését a kalibergyár vállalta. az
összerakható készülékelemeket természetesen csak akkor tudják
megfelelően használni, ha azoknak méretei rendkívül pontosak,
az előírástól 8 mikronnál nagyobb mértékben nem térnek el.
/folyt.köv./

16,30n

17.05
KE

- 39 -

bb 54. /a szerszámgyártásba is bevonult... 2. folyt./- szb

ha a kalibergyárnak sikerül ezt a fontos munkát elvégeznie, úgy a mi iparunkban is elterjed az újfajta, gazdaságos szerszám és a szovjetunióhoz hasonlóan nálunk is megkezdhetik az ilyen számelemek kölcsönzését.

a beszámolót vita követte, majd a konferencia különféle határozatokat hozott, a többi között javasolta, hogy a vasa, szak-szervezet és a gépipari tudományos egyesület a szakmunkások és a művezetők, továbbá a technikusok és mérnökök részére szervezzen 6-12 hónapos szakmai továbbképző tanfolyamot, ahol elsősorban a gazdaságosabb technológiákkal, a forgácsolás nélküli szerszámkészítéssel és a finommegmunkálás módszereivel ismerkedhetnek meg az érdeklődők. azt is javasolták, hogy öt nagy központi szerszámgyárunk, a csepeli készülék- és szerszámgyár, a központi szerszámgyár, a forgácsoló szerszámok gyára, a kalibergyár és a hirtástechnikai szerszámgyár kössön szocialista szerződést új szerszámgyártási technológiák kísérleteire és általános bevezetésére. /mti/

.-.

bb 56. elektronikus automata könyvelőgép bemutató a népköztársaság uti irodagép mintateremben.

t kf hné szb vg

1961. május 16.

a műszer és irodagépértékesítő vállalat rendezésében a nyugatnémet national cég kedden délután könyvelőgép bemutatót tartott a népköztársaság uti irodagép mintateremben. az ügyvitel és az adminisztráció-gépesítés korszerű eszközeit több minisztériumunk szakembereinek Josef Genswürger, a national cég képviselője ismertette. a bemutató érdekessége az elektronikus szorzóberendezéssel kombinált könyvelő-automata, amely jelentősen gyorsítja és biztonságossá teszi a különféle adatfeldolgozást. a nyugatnémet gépek közül egyébként az egyiket rövidesen a Ganz-márvag gyárban használják majd, az anyaggyártással kapcsolatos munkálatoknál. /mti/

.-.

- 40 -

16,35

17.00

AK

bb 57. ülést tartott a baranya megyei tanács végrehajtó bizottsága: félezer lakás épül komlón, gimnázium és általános iskola pécsváradon, óvoda hosszuhetényben

vid fm/ke szb fm

1961. május 16.

a baranya megyei tanács végrehajtó bizottsága kedden dr. dabronaki gyula, az élelmezésügyi miniszter első helyettese részvételével megtárgyalta baranya tejtermelésének és felvásárlásának helyzetét és több határozatot hozott. eszerint újabb husz községben építik ki a felvásárló hálózatot. a termelőszövetkezetekben meggyorsítják a tehénállomány összevonását, a kiselejtett tehenek helyett késedelem nélkül előhasi úszókat állítanak be, a háztáji gazdaságok üszöllátását ugyancsak messzemenően biztosítják. - a tejtermelés fokozatos növekedése várható attól is, hogy egy év alatt 1437-tel nőtt a tehénállomány baranyában.

a továbbiakban a baranya mezőgazdasági, ipari és kulturális fejlődésének meggyorsítására korábban hozott intézkedési terv eredményeiről és az ezzel kapcsolatos további teendőkről tárgyalt a megyei tanács végrehajtó bizottsága, majd jóváhagyta a második ötéves tervben megépülő 507 komlói lakás tervét. a lakások jelentős részének fűtését a komlói hőerőmű távfűtéssel biztosítják. ugyancsak jóváhagyták a pécsváradai gimnázium, általános iskola és a hosszuhetényi 75 férőhelyes óvod beruházási programját. /mti/

.-.

bb 58. május 19-én 24 órakor lezárják a bajcsy-zsilinszky ut 5. kerület felé eső oldalát a közúti járművek előtt, elterelik a forgalmat, megkezdődik az utépités

i hbj/sze szb vg

1961. május 16.

a bajcsy-zsilinszky uton május 2-án láttak munkához a fővárosi vasutépítő vállalat dolgozói, s először az 5. kerület felé eső oldalon korszerűsítették a villamosvágányt. eredetileg május 22-ig kellett volna befejezniük ezt a munkát, azonban néhány napos előnyt szereztek, s így május 20-án, szombaton már megkezdődhetik az 5. kerület felé eső utszakasz építése is. a bajcsy-zsilinszky uton is hézagmentes aszfaltburkolatot készítenek, amely lényegesen jobb, mint a kőkocka-burkolat, könnyebben tisztán tartható, kisebb a zajképződés, s a világítás is jobban érvényesül éjszakánként a sima felületen, ezáltal biztonságosabb a forgalom. /folyt.köv./

17,20

18.05

AK

- 41 -

bb 58. /május 19-én 24 órakor... folyt./ szb

az utépités miatt május 19-én 24 órakor a bajcsy-szilinszky ut páros, 5. kerület felé eső, utszakaszát a közúti jármű forgalom elöl lezárják, s a forgalmat átterelik. május 19-én 24 órától a munkálatok befejezéséig a deák tér felé haladó közúti járműveket a következő útvonalra terelik át: a szent istván körút-ról a nagy ignác utcába fordulnak be majd tovább: maró utca - binari jános utca - alkotmány utca - rosenberg házaspár utca - alpári gyula utca - engels tér. az építkezés idején a 6-os, 39-es és a 39/a autóbuszjáratok ezen a vonalszakaszon a 5-ös autóbusz vonalát követik, tehát honvéd utca - szabad ág tér - október 6 utca - engels tér - harmincad utca - deák tér utvonalon járnak. /mti/

--

bb 61. ünnepség a csehszlovák kommunista párt megalakulásának 40. évfordulója alkalmából

t hi mé-lm sr

1961. május 16.

a csehszlovák kommunista párt megalakulásának 40. évfordulója alkalmából az mszmp budapesti bizottsága kedden délután ünnepséget rendezett a szakszervezetek művelődési otthonában. az ünnepségen részt vett és az elnökségben foglalt helyet somogyi miklós, az mszmp politikai bizottságának tagja, sándor józsef és molnár ernő, a párt központi bizottságának tagjai, hollai imre, az mszmp központi bizottsága külügyi osztályának vezetője, nagy józsefné könnyüipari miniszter, puja frigyos külügyminiszter-helyettes, valamint a politikai és társadalmi élet más ismert személyiségei. ugyancsak az elnökségben foglalt helyet ladislav vince, a budapesti csehszlovák nagykövetség ideiglenes ügyvivője; jelen voltak továbbá a baráti országok diplomáciai képviselőinek vezetői.

kelen bélának, a budapesti pártbizottság titkárának megnyitó szavai után losonczi pál, az mszmp központi bizottságának tagja, földművelésügyi miniszter mondott ünnepi beszédet.

/losonczi pál beszédét 53. sz. anyagunkban közöltük./

az ünnepi beszéd után bemutatták a fáklya című új csehszlovák filmet. /mti/

--

- 42 -

17.45

18.45

ME

bb 59: kádár jános látogatása a 11. kerületben

t sb szb mi

1961. május 16.

kedden délelőtt kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, kiss dezsővel, az mszmp budapesti bizottságának titkárával és szurdi istvánnal, az mszmp központi bizottsága ipari és közlekedési osztályának vezetőjével együtt felkereste a 11. kerületi pártbizottságot, ahol a kerületi párt végrehajtó bizottság tagjai és a legnagyobb üzemek párttitkárai fogadták a vendégeket. diósi imrének, a kerületi pártbizottság első titkárának és galambos dezső, a kerületi tanács vb elnökének kalauzolásával megtekintették a nyilvánosságnak nemrég megnyitott citadellát, majd felkeresték a sok társadalmi munkával felépített bányát utcai új fővárosi gyógypedagógiai iskolát, ahol láng sándorné igazgató üdvözölte a látogatókat.

ezután a vendégek meglátogatták a gamma optikai műveket. a gyár kapujában a vállalat vezetői: vas gyula igazgató, láng károly főmérnök, mezei györgy párttitkár fogadták a vendégeket. kádár jános, kiss dezső és szurdi istván elbeszélgettek a vállalat műszaki vezetőivel, majd a gyár igazgatója beszámolt a vállalat munkájáról, a műszaki fejlesztésről, s ismertette, hogy több száz dolgozó egyetemen, technikumon és különböző tanfolyamokon fejleszti szakképzettségét. a vendégek megtekintették a vállalat kis műszerkiállítását. itt működés közben bemutatták a gyár legújabb laboratóriumi és ipari nukleáris műszereit, köztük a gamma-relét, amely alkalmas a folyadékszint szabályozására, az anyagsűrűség mérésére és szabályozására, s a munkadarabok számlálására egyaránt. a vállalat igazgatójának és főmérnökének kalauzolásával a vendégek felkeresték a gyár műhelyeit és a munkapadok mellett hosszan és szívélyesen elbeszélgettek a munkásokkal. kádár jános többek között csirmaz istvántól, a szocialista címért küzdő „gagarin-brigád” vezetőjétől érdeklődött a csoport munkájáról. a műszerész-brigád vezetője elmondotta, hogy a normarendezés után sem csökkent a brigád keresete, s most is 110 százalék feletti a teljesítményük. a szerelő és szabályozó műhelyben a dolgozók kérésére kádár jános brigádnapló bejegyzésben kívánt sok sikert a szocialista címért küzdő „szamuely tiber”, brigádnak. az üzemszerek megtekintése után a gyár új éttermében rendezett nagygyűlésen kádár jános elvtárs beszédet mondott. /mti/

--

- 43 -

17,50 ;8'10

ME

bb 60. meghalt gyagyovszky emil

i v/tm szb sr

1961. május 16.

a magyar írók szövetsége fájdalommal tudatja, hogy gyagyovszky emil költő, a munkásmozgalomnak sok évtizeden át hű harcosa 80 éves korában elhunyt. gyagyovszky emilt az írószövetség saját halottjának tekinti, temetéséről később intézkednek.

x x x

meghalt a költő, elment egy idős ember, az első magyar szocialista költő, akinek nevével az elmúlt 60 esztendő munkásmozgalomában sűrűn találkozhattunk. mint újságíró, költő, fotóriporter, fordító és szindarabíró dolgozott. nevét, költeményeit jól ismerik a régi munkások és becsülik a fiatalok is.

gyagyovszky emil a nagyipari proletariátusból származott, s a magyar szocialista költészet egyik jelentős formálója volt. irodalmi munkássága 1903-ban kezdődött, akkor jelent meg első verse a népszavában. összesen hét verseskötete látott napvilágot, az utolsó 1960-ban dércsipe bimbók címmel jelent meg a magvetőnél. sokat fordított - többek között a karerina anna első kötetét, gorkij gyónás című művét, a kreutzer szonát és más munkákat is.

a felszabadulás után írt versei nagyrészt az élet és irodalomban jelentek meg. valaha novellákat is írt, újságíró volt és cikkeihez maga készítette a fényképeket. a legújabbkori történeti muzeumban több mint 200 régi felvételét őrzik. a legbüszkébb talán arra volt, hogy a munkás műkedvelőknek ő írta az első egyfelvonásos darabokat...

egyszerű, szerény, csendes ember volt. egyik legutolsó nyilatkozatában azt mondta: „az egyik ember a szónoki emelvényről szolgálta a mozgalmat, a munkás a gyárban dolgozott érte, én a tollammal teljesítettem kötelességemet. nem valami különleges érdem ez... semmi hősiességem, nem csináltam, csupán egyszerűen megálltam a helyemet...”, /mti/

--

18,00 18.20

- 44 -

44

bb 62. brutyó jános fogadta a guineai küldöttséget

tm-lm mi

1961. május 16.

brutyó jános, a szaktanács főtítkára kedden fogadta a guineai dolgozók országos szövetsége hazánkban tartózkodó küldöttségének tagjait: kalloga issiagat és baldi alidoulaye-t. a szívélyes baráti beszélgetés során a guineai szakszervezeti vezetők meglelégedéssel nyilatkoztak a magyarországi látogatásukkor szerzett tapasztalatokról és tájékoztatást adtak a guineai szakszervezeti mozgalom jelenlegi helyzetéről, feladatairól. /mti/

--

bb 63. a szovjet-magyar baráti társaság egy turistacsoportja magyarországon

ms/ke-lm sr

1961. május 16.

a szovjet-magyar baráti társaság negyven társadalmi munkása i.v. szalimannak, a társaság titkárnak vezetésével turistaként hazánkba tartózkodik. a vendégek eddig több budapesti és vidéki üzemet meglátogattak. főleg olyan üzemetek kerestek fel, amelyeknek dolgozóival már találkoztak, vagy leveleztek. /mti/

--

bb 64. a magyar vöröskereszt segítsége a laoszi népnek

k hi/hi-lm sr

1961. május 16.

a magyar vöröskereszt főtítkára az elmúlt napokban tárgyalásokat folytatott a laoszi vöröskereszt képviselőjével a laoszi nép megsegítéséről. a magyar vöröskereszt kétmillió forint értékű segítyt nyújt, s elsősorban gyógyszereket, kötszereket és különféle gyógyászati eszközöket küld laoszba. az első küldeményt már utnak indították. /mti/

--

18,00 18.20

- 45 -

45

bb 65. a szovjetunió doszaaf szervezetének delegációja érkezett hazánkba.

tm-lm sr

1961. május 16.

a magyar honvédelmi sportszövetség országos elnökségének meghívására baráti látogatásra hazánkba érkezett a szovjetunió doszaaf szervezetének négytagú delegációja. a küldöttséget szabó istván altábornagy, az mhs országos elnöke fogadta a nyugati pályaudvaron. a delegáció tagjai: satunov, a szovjetunió doszaaf központi bizottságának szervezési és káderosztály vezetője, szavin, a belcrusz szovjet szocialista köztársaság doszaaf központi bizottságának elnöke, kazarjan, az örmény szovjet szocialista köztársaság doszaaf központi bizottságának elnöke és cibulszkij, a szovjetunió komszomol központi bizottságának képviselője. a szovjet vendégek meglátogatnak néhány fővárosi és vidéki mhs-szervezetet, melynek alapján kölcsönösen kicserélik tapasztalataikat. /mti/

--

bb 66. embargó a rádiónak május 17-ig! lapok holnap hozhatják!

réczei lászlót a nepali királyságba is akkreditálták

-lm sr ml

1961. május 16.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa dr. réczei lászló, rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet - a magyar népköztársaság új-delhi-i nagykövetségének vezetésére kapott megbízatásának, valamint ceylonba és a burmai unióba történt akkreditálásának érintetlenül hagyása mellett - rendkívüli és meghatalmazott nagyköveti minőségben a nepali királyságba akkreditálta. /mti/

--

bb 67. kitüntetés

táj hiv.-lm sr

1961. május 16.

a népköztársaság elnöki tanácsa németh ferenc nyugdíjasnak több évtizedes munkásmozgalmi tevékenysége elismeréséül - 70. születésnapja alkalmából a munka érdemrend kitüntetést adományozta.

a kitüntetést kristóf istván, az elnöki tanács titkára nyújtotta át. /mti/

18,33

19.00

--

-46-

AS.

bb 71. dr. münnich ferenc részvétlírata a finn köztársaság miniszterelnökéhez

hmé szb sr

1961. május 16.

ralf törngren finn külügyminiszter elhunytá alkalmából dr. münnich ferenc, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke részvétlírátot küldött v.j. sukselainen-nek, a finn közársaság miniszterelnökének. /mti/

--

bb 72. fogadás a kínai nagykövetségen

tr szb sr

1961. május 16.

szie fung, a kínai népköztársaság nagykövetségének ideiglenes ügyvivője fogadást adott a kínai-magyar baráti társaság küldöttségének magyarországi látogatása alkalmából. a fogadáson megjelent rapai gyula, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője, szobek andrás, az elnöki tanács tagja, molnár erik a magyar-kínai baráti társaság elnöke, szarka károly külügyminiszterhelyettes, valamint a politikai, s kulturális élet számos képviselője. /mti/

--

bb 73. elutazott a kínai-magyar baráti társaság hazánkban járt küldöttsége

sze fe szb sr

1961. május 16.

kedden délután elutazott budapestről a kínai-magyar baráti társaság öttagú küldöttsége, amely csü wu-nak, a kínai magyar baráti társaság elnöke, a kínai kulturális kapcsolatok bizottsága elnökhelyettesének vezetésével három hetet töltött magyarországon. a küldöttség bucsuztatásánál a ferihegyi repülőtéren megjelent dr. molnár erik akadémikus, a magyar-kínai baráti társaság elnöke, pataki jános, a kulturális kapcsolatok intézete főtitkára, szobek andrás, az elnöki tanács tagja, galla endre, a magyar-kínai baráti társaság főtitkára, ortutay zsuzsa, a magyar nők országos tanácsa titkára, muray istván, a magyar testnevelési és sporthivatal elnökhelyettese, a magyar-kínai baráti társaság elnökségének tagjai. a bucsuztatásnál megjelent tóth józsef, az mszmp központi bizottsága agitációs és propaganda osztályának helyettes vezetője, nagy jános nagykövet, a külügyminisztérium osztályvezetője, továbbá a külügyminisztérium és a kulturális kapcsolatok intézete több vezető munkatársa. jelen volt szie fung, a kínai népköztársaság budapesti nagykövetsége ideiglenes ügyvivője és a nagykövetség több munkatársa. /mti/

19,20 2010

--

- 48 -

AS

bb 68. sierra Leone miniszterelnökének távirata dr. münnich
ferencnek

tr szb sr

1961. május 16.

Milton margit sierra Leone miniszterelnöke táviratban mondott
köszönetet dr. münnich ferencnek, a forradalmi munkás-paraszti kor-
mány elnökének sierra Leone függetlenné válása alkalmából küldött
jékvárüdvözlését. /mti/

-. -

bb 69. időjárásjelentés

szb szb

1961. május 16.

a meteorológiai intézet jelenté 1961. május 16-án, kedden
estig:

Északon néhány helyen naposított,
vénatá időjárás szerda estig: az ország északi felében né-
hány erős naposított, délen felhős idő, több helyen újabb eső. mér-
sékelt északi, északkeleti szél.

vénatá legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán: 15-19 fok
között. /mti/

-. -

bb 70 dr. münnich ferenc látogatása a kőbányai textilművekben

k szb/ szb sr

1961. május 16.

dr. münnich ferenc, a forradalmi munkás-paraszti kormány elnö-
ke kedden délután látvának, a 10. kerületi pártbizottság első tit-
kárnak társaságában látogatást tett a kőbányai textilművekben. az
üzem főnöke uti telepén dénes antal, az üzemi pártbizottság tit-
kárné, j. sz. gézsi igazgató, országgyűlési képviselő, csémilky
zoltáné, a szakszervezeti bizottság titkárné és kancsóka györgyi
köz-titkár fogadta a vendégeket.

a kormány elnöke beszélgetést folytatott a gyár vezetőivel
és dolgozóival, majd a műhelyekben tett látogatást, ezután a
kőbányai textilművek főnöke fel. /mti/

-. -

13. 35 *nes*

- 47 -

148

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1961. május 17.

bb 1. sorozatban készülnek az automata falu-telefonközpontok
a beloiannisz hradástechnikai gyárban - a hónap végén 53 ilyen
központot szállít szovjet exportra az üzem

i kf/kf szb vg

1961. május 17.

a beloiannisz hradástechnikai gyár szakemberei szovjet meg-
rendelésre a múlt évben automata telefonközpontot építettek a

falusi hírhalózat fejlesztésére, most elkészült az új kisközpont
első sorozata is.

az automata faluközpont 10 állomásos egységből - 6 szóló és
négy ikerállomásból - áll. ezek összekapcsolásával azonban a meg-
rendelők kívánságára a központ 20, 30 és 40 vonalassá bővíthető.
a 40 vonalas kisközpontban már 24 szóló és 16 ikerállomás van, s
egy időben 10 helyi és 4 távolsági beszélgetést tud lebonyolítani.
előnye az új központnak az eddigi hasonló rendeltetésű berendezé-
sekkel szemben, hogy kezeléséhez nincs szükség személyzetre, a kap-
csolásokat távtárcsázási rendszerrel a városi főközpont bonyolít-
ja le. egy hozzáilleszhető adapter segítségével bármilyen rend-
szerű központhoz csatlakoztatható. áramfogyasztása negyedrésze a
hasonló teljesítményű alközpontokénak, helyi akkumulátorral műkö-
dik, s érdekessége, hogy a telep valamelyik fővonal felhasználá-
sával a városi főközpontból automatikusan feltölthető.

újdonsága még, hogy a központ ikerállomáspárjai egymást is hív-
hatják.

a korszerű, automata falutelefonközpontból az első szállít-
mányt - 47 tizvonalas és két-két 20, 30 és 40 állomásos központot -
a hónap végén küldik el a szovjet megrendelőnek, az év végéig még
több száz központot gyártanak, a következő években pedig az ideai
mennyiségnek a több mint tizszeresét adják szovjet exportra. /mti/

-. -

19,40 202

- 1 -

148